ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4544 — ՅՈՒՆՈՒԱՐ 27/9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1901 — ՇԱԲԱԹ — 19 ՇԵՎՎԱԼ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4544

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՎԱԹՍՈՒՆ ՈՍԿԻԻ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

Քանի մը ամիս առաջ էր կարծեմ, «Աջ ու Ձախ»ով մը պատմած էի թէ ի՛նչպէս Խարբերդի պէս կեդրոնի մը մէջ ուր զարգացման գործը միւս գաւառներէն անհամեմատ կերպով աւելի առաջ գացած է, և ուր մարդիկը քիչ շատ ըմբռնած են դպրոցին կարեւորութիւնը, վարժարան մը կը գոցուէր դրամի չգոյութեան պատճառաւ: Այդ վարժարանը, ինչպէս կը յիշէք, Ս. Յակոբի վարժարանն էր, — երբեմն հաստատուած Ս. Կարապետ Թաղին մէջ, — ու կը գտնուէր ա՛յն տեսակ մարդու մը ձեռքը՝ որուն դաստիարակի, ուսուցչի կարողութիւնը ո՛չ մէկ տեսակէտով կրնար կասկածի տակ ըլլալ, և որ մինչեւ այդ օրը, արդէն իսկ ահագին արդիւնք մը տուած էր՝ առողջ ու զարգացած սերունդ մը պարգեւելով գաւառին:

Կարծեմ հասկցաք ամէնքդ ալ թէ խնդիրը Թլկատինցիի վարժարանին վրան է:

Այն ատեն, Ս. Յակոբի վարժարանին փակումը օրուան խնդիր ընելով, բնականաբար ունէինք մեր պատճառները, պատճառներ՝ որոնք արդէն պարզուած էին «Աջ ու Ձախ»իս մէջ: Այսօր, քանի որ անսպասելի պարագայ մը, — զոր քիչ մը վարը պիտի ներկայացնեմ ձեզի — այժմէութիւն մը կու տայ խնդրին, թերեւս աւելորդ չըլլայ հոս մէջ բերել այդ պատճառներէն ամէնէն գլխաւորները, որոնք ապահովաբար զուրկ չեն շահեկանութեան հանգամանքէն.—

Խարբերդի պէս կեդրոնի մը մէջ՝ ուր օտար վարժարաններն ու նմանօրինակ հաստատութիւնները պարզապէս կը վխտան, ուր միսիոնարները մէկ կողմէն և լատին կրօնաւորները միւս կողմէ՝ իրենց ձեռքը ունեցած նիւթական սքանչելի միջոցներուն շնորհիւ կ'աշխատին ամէն օր նոր աշակերտ մը ձգել իրենց վարժարանէն ներս, ազգ. վարժարաններու գոյութիւնը միշտ արգելիչ միջոց մը պիտի ըլլայ այդ ոտնձգութեանց դէմ: Հայերը հոն որչա՛փ աւելի վարժարան ունենան, այնչափ աւելի պիտի կրնան կասեցնել օտար վարժարաններ դիմողներու այդ հոսանքը՝ որ այնչա՛փ տարածուն հանգամանք մը կը ստանայ օրէ օր: Չեմ ըսեր որ այդ օտար վարժարանները վնասակար տարրեր են գաւառին համար, բայց վերջապէս, հակառակ ուսուցման աւելի հիմնաւոր եղանակի մը՝ զոր ի գործ կը դնեն իրենց դրամին շնորհիւ, երբեք չեն կրնար ըլլալ այն հաստատութիւնները որոնց մէջ պիտի բաղձայինք որ հայ տղաքը կրթուէին:

Բայց այս ինքնին շատ կարեւոր կէտէն, կար նաև սա ցաւալի պարագան թէ այդ Ս. Յակոբի վարժարանին փակումով մօտաւորապէս 300 տղաք փողոցը կը մնային, առանց դպրոցի, առանց գիրքի, անմեղ մանուկներու խումբ մը՝ որուն մէկ մասը փողոցի տղոց ու պարապ կեանքին մէջ տապլտկելով պիտի անցընէր իր ժամանակը, և մնացեալն ալ պիտի երթար միանալ անոնց՝ որոնք արդէն իսկ օտար հաստատութիւններու մէջ թըխմուած էին:

Ու բոլոր ասոնցմէ ետքը, արդեօք հարկ կա՞յ երեւան հանել սա ոչ նուազ կարեւոր կէտը թէ նոյն վարժարանին փակման պատճառաւ, գաւառին ամէնէն կարող ուսուցիչներէն մէկը, նոյն իսկ կարողագոյնը կը հեռանար վարժարանէն, և կրթութեան գործը կը զրկուէր ա՛յն տեսակ աշխատաւորէ մը՝ որուն շատ բան կը պարտէր արդէն, և ուրկէ շատ արդիւնք ալ կրնար յուսալ տակաւին:

* * *

Բոլոր ասոնց կարեւորութիւնը ըմբռնող չպիտի ուզէինք ճանչնալ անշուշտ Խարբերդի առաջնորդ Պետրոս վարդապետը: Այդ մարդը, որ իր թեմին դպրոցներուն այնչա՛փ միայն կը հետաքրքրուի՝ որչափ յատին հօթէնթօթը պիտի հետաքրքրուէր եւրոպական աշխարհահռչակ գրագէտի մը գործերուն, ապահովաբար ոտքը ոտքին վրայէն վար չպիտի առնել ուզէր, եթէ երբեք վստահ ալ ըլլար թէ այդ աննշան յոգնութեամբ տեղւոյն վարժարաններուն վիճակը իսկոյն սքանչելի հանգամանք մը պիտի ստանար: Վարժարանին փակումը և անոր հետեւանքները մատնանիշ ընելով, այն ատեն մենք պարզապէս Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրել կ'ուզէինք այդ մասին, յուսալով որ ամսական քանի մը ոսկիի նպաստ մը չուշանար յատկացնելու ա՛յն տեսակ վարժարանի մը մանաւանդ, որ ուրիշ բազմաթիւ նպաստընկալ դպրոցներէ աւելի մեծ ու գեղեցիկ արդիւնք տուած էր ու կրնար ալ տալ:

Բայց այդ նպաստը չյատկացուեցաւ Ս. Յակոբի վարժարանին: Ու խնդիրը դատապարտուեցաւ ա՛յն տեսակ վիճակի մը՝ որ ցաւէ ուրիշ բան չէր կրնար պատճառել մեզ ամէնուս. այսինքն, գոնէ բաղձածուած տեսակէտէն անլուծելի մնաց:

Եւ անցնող ամիսներու միջոցին, խնդիրը ծրարած մէկ կողմ պահեցինք, չուզելով անդրադառնալ այն տեսակ բանի մը՝ որ ալ բացարձակապէս անկարելի կ'երեւար մեր աչքին: Առջի շաբթու միայն նամակ մը առի Խարբերդէն, որուն մէջ կը ծանուցանէին թէ Ս. Յակոբի վարժարանը պիտի բացուի մօտերս, թէեւ նիւթական ա՛յն աստիճան տկար միջոցներով՝ որ կարելի չպիտի ըլլայ երկար ատեն շարունակել գործը, գոնէ լաւ ու օգտակար կերպով մը: Կամքի տէր մարդ ամէն բանէ առաջ, Թլկատինցին ճար ըրեր ճարակ ըրեր գերծանին երկու ծայրերը մէկ բերեր է, յուսալով որ վարժարանը հոգ չէ թէ համեստ միջոցներով անգամ մը բացուելէն ետքը պիտի կրնայ ո՛և է օգնութիւն մը ընդունիլ, և իր գործը գեղեցիկ ճամբու մը մէջ դնելով շարունակել: Իմ մասիս, կը մտածէի այս պարագան առանձին յօդուածի մը նիւթը ընելով կրկին մէջտեղ նետել, երբ Եգիպտոսէն ստացայ հետեւեալ նամակը՝ որ բարեբաղդաբար կը լուծէ խնդիրը, և ա՛յն տեսակ եղանակով մըն ալ՝ որ լաւագոյնն է ինքնին.—

ԶԱԿԱԶԻԿ, 16 Յունուար

Սիրելի պարոն,

Թլկատինցիի վարժարանին փակումը խորին ցաւ մը պատճառեց մեզի, բայց ցաւը չի կրնար դարմանատար մը ըլլալ այն զգալի կորուստին՝ զոր մենք կ'ունենայինք Խարբերդի նման բաղդատօրէն զարգացած կեդրոնի մը նախանձելի վարժարանին փակումով:

Այս առաջին նամակովս չպիտի ուզեմ ձանձրացնել ձեզ. հարցնելով թէ ինչո՞ւ Խարբերդցիները այնչափ անտարբեր ու թոյլ գտնուեցան, 30 ոսկիի, — ինչպէս որ Արեւելքի մէջ կը գրէիք, — չնչին գումարի մը համար համակերպելով իրենց սիրելի վարժարանին գահավիժումին, և թէ Պատրիարքարանն ալ ինչո՞ւ իր կողմէ չուզեց բան մը ընել այդ մասին:

Ո՛չ Խարբերդցիներուն անտարբերութիւնը, ո՛չ Ազգ. Վարչութեան ընթացքը սակայն պատճառներ էին որ մենք ձեռքերնիս ծալլած նստէինք. պէտք էր Թլկատինցիին վարժարանին վերաբացման աշխատիլ: Գրագէտի մը անձուկ գրպանը անշուշտ չէր ներեր այս տեսակ զոհողութիւն մը ընելու, պէտք էր միջոցները գտնել ու դրամ հայթայթել:

Այս նպատակաւ վերջերս դիմում ըրի կարգ մը անձնաւորութեանց, խնդիրը մանրամասնօրէն պատմելով, — որչափ գիտէի, — ու ջանալով համոզել որ 30 ոսկիի տարեկան այն բացը՝ որուն պատճառաւ Խարբերդի քմահաճ թաղականութիւնը վճռած էր դպրոցը գոցել, բարեհաճէր մէկ երկու տարուան համար ինք երաշխաւորել, մինչեւ որ դպրոցին պիտանէն կանոնաւոր վիճակ մը ստանար: Ուրախ եմ ըսելու որ եթէ խնդիրը տարեկան երեսուն ոսկի բացին վրայ է, հիմակուհիմա առանց մանրամասնութեանց մտնելու, կրնամ վստահեցնել զձեզ որ Թլկատինցիի վարժարանին վերաբացումը ապահովուած է. միայն թէ այս առթիւ պաշտօն տրուեցաւ ինծի վերահասու ըլլալ խնդրին բոլոր մանրամասնութիւններուն, զորս դուք միայն պիտի կրնաք պարզել ինծի մի՛ առ մի, այսինքն թէ՝

Ա.—Իրօք 30 ոսկիի բա՞ցն է պատճառ դպրոցին փակումին.

Բ.—30 ոսկիով կարելի պիտի ըլլա՞յ դպրոցին վերաբացումը.

Գ.—Երկու տարիէն վերջ դպրոցը պիտի կրնա՞յ կանոնաւորապէս շարունակել:

Վստահ թէ սիրով պիտի ընդունիք այս առաջարկը, և սպասելով ձեր պատասխանին,

Մնամ եւ.
Տ. ՀԱՃԸՆԼԵԱՆ

Այնչափ գեղեցիկ է այս նամակը իր ինքնութեան մէջ, և այնչափ ալ անսպասելի, որ շիտակը ըսելու համար շփոթած մնացեր եմ թէ ի՛նչ գրեմ իր մասին: Առաջին դիմումի մը վրայ, ու մանաւանդ լրագրական յօդուածի մը վստահելով, մէկ անգամէն 60 ոսկի վճարելու տրամադիր մէկը ունենալնիս, մտածեցէք անգամ մը թէ որչա՛փ մխիթարական պարագայ մը կրնայ ըլլալ մեր աչքին: Թողլով այս տեսակէտը, որուն համար գովեստի ամէն բառ քիչ պիտի համարուէր, աւելորդ է ըսել որ տրուած գումարը սքանչելիօրէն պիտի նպաստէ Ս. Յակոբի վարժարանին յարատեւելուն, և կը յուսամ ալ որ բաւարար կերպով մը պիտի նպաստէ, ինչ որ ամէնէն ուրախալի պարագան է արդէն:

Վաղը միւս օր, երբ Արեւելքի այս թիւը Թլկատինցիին ձեռքը հասնի, անշուշտ ինք պիտի փութայ իր կողմէ մանրամասնօրէն պատասխանել այն երեք հարցումներուն՝ որոնք Պ. Հաճընլեանի նամակին մէջ պարզուած են յստակօրէն: Սպասելով այդ ատենին, այսօր հոս իր կողմէ հրապարակաւ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ որչա՛փ անծանօթ նուիրատուին, այնչափ մըն ալ նամակագիր պարոնին, իրեն շնորհուած այդ վստահութեան ու համակրանքին համար:

Շնորհակալութիւն մըն ալ ես անձնապէս կը պարտիմ իրենց, որովհետեւ երկուքն ալ նպաստեցին արդիւնաւոր դարձնելու այն միակ բանը, — խմբագրական յօդուածը, — զոր կրնայի նուիրել իմ Թլկատինցի բարեկամիս՝ իր այդ լքման օրերուն մէջ: Եւ կարծեմ պէտք չկայ ըսելու թէ ատոր համար սրտանց շնորհակալ կ'ըլլամ իրենց:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐԸ

Առածի կարգ անցած է ու կ'ըսեն — Վա՜ն, վարդապետի կեա՜ն — որ գոյութիւն ունեցած ըլլալ կը թուի ա՛յն ժամանակներէն ի վեր՝ երբ մեր վանքերը՝ իսպառ դադրած ուսմանց ու գիտութեանց վառարաններ ըլլալէ, արդարեւ յիշեալ առածին համապատասխան վիճակ մը առած են:

Շա՛տ տխուր է մեր վանքերուն այս հանգամանքը՝ և սակայն ա՛յս է իրողութիւնը՝ աննշան բացառութեամբ մը՝ որ չի գոհացներ զմեզ:

Ինչ որ ափյափոյ կը գրուի մեր վանքերուն վրայ, չէ՛ ճշմարիտ նկարագիրը անոնց այս ողորմելի վիճակին: Մեր վանքերը իրապէս նկարագրելու համար՝ մարդ վանքի մը մէջ երկար ատեն մնալու դժբախտութիւնը ունենալու է առա՛նց վանական մը ըլլալու, բան մը՝ զոր չենք կրնար բարեմաղթել ամէնուն:

Թողլով գաւառներու մէջ այն փոքր վանքերը՝ որ այսօր ժողովրդական հաճոյքներ գոհացնող զբօսավայրեր ու պաշտօնականի հանգամանք ստացող խըմբակներու՝ որոնք դժբախտաբար մեր Ազգային Պատրիարքարանէն ալ հաստատուած կ'ըլլան, չարաչահութեանց աղբիւրներ եղած են միայն, — եթէ ի նկատի ունենանք աչքի զարնող մեր շատ սակաւաթիւ Մայրավանքերը, պիտի տեսնենք որ, անոնց մէջ, մեր վարդապետ-եկեղեցականները ուրիշ բաներ չեն՝ եթէ ո՛չ լարուած մեքենաներ՝ լոկ եկեղեցական պաշտօններ կատարելու համար: Անոնց ամբողջ բարոյական կեանքը այս մեքենականութեան վրայ կը դառնայ, իսկ իրենց բնական կենցաղին նկարագիրը աւելորդ կը համարիմ ընել, վասն զի մեր ընթերցողներն ալ կարծեմ պիտի ուզէին մտիկ ընել:

Վանքերու այս եկեղեցականները, որոնց մէջ յարգելի են անշուշտ բացառութիւնները, մեծ մասամբ իրենց տղայ հասակէն եկած ժողվուած են զանազան քաղաքներէ ու գիւղերէ: Բաւական է որ ասոնք իրենց ցնցոտիները նետեն իրենց վրայէն ու ժամանակին, վանական յարկին ստիպողականութեամբ, յաջողին անգամ մը վեղարը գլուխնին անցընել. ալ անկէ ետքը ամէն բան կը վերջանայ իրենց համար. ա՛լ ինքզինքնին կատարեալ եկեղեցականներ դարձած կը սեպեն: Մեծն Ներսէսներու, Մեսրոպներու, Սարգիսներու, և ի՞նչ գիտնամ, մեր երանաշնորհ նախնի Հայրերուն հովերը կ'առնեն. բաւական է որ քիչ մըն ալ երես գտնեն զիրենք փաղաքշող անձերէ ու մէկ քանի թուացիկ խօսքեր, անիմաստ քարոզներ ճամարտակեն, ալ անկէ ետքը Վանքերը ազգայիններու բոյն կը դարձնեն Վա՜ն, վարդապետի կեա՜ն կ'ըսեն, կ'ուտեն կը խմեն, և իրենց ապագայ նիւթականը կոկելու համար, մեքենայութիւններ հնարելով, իրենց գոգցոցներու ձայներով աշխարհ կը ձանձրացնեն:

Կեանք մը՝ որ հոգի չունի՝ փակած է բոլորովին այս տեսակ եկեղեցականներուն իմանալի հորիզոնը. զգալապէս կը տեսնեն միայն ինչ որ իրենց վանքերուն չուրջը կը դառնայ՝ առանց անոր խորը թափանցելու: Ուսում չունին, կամ, ա՛յնչափ ունին՝ որչափ փոսուռաները, գիշերուան մթութեան մէջ, իրենց լուսիկները կը բացփեն, և սակայն, արուեստական ուսումնասիրութիւն մը կռուանն է եղած իրենց շահադիտական ձգտումները յաջողցնելու. և այս կռուանին փակչած՝ երբեմն կը տեսնուին անոնք յառաջդիմութեան փափաքողներ՝ այնպիսի ճարտարմտութեամբ՝ որ ընդարոյս է իրենց՝ երբեւ յատկանիշ իրենց ծննդավայրերուն, և ո՛չ թէ վանական ձիրք մը:

Կուսակցական ոգին միշտ կա՛յ ու կը մնայ մեր վանքերուն մէջ, շնորհիւ այսպիսի շնորհունակներուն ու միաբանութիւն բառը՝ իր սիրայօդ վերադիրին հետ՝ ամօլ մը դարձած է հինաւուրց՝ իր անցեալ վայելչութեամբը պանծալի: Ինչպէ՞ս պիտի ոգեւորի ու վերակենդանանայ այդ վանական ոգին որու հետեւողներ եթէ գտնուին իսկ տեղ տեղ՝ մարգարտի հատիկներու նման, անոնք ալ կ'այպանուին, կը նախատուին նողկալի նախանձ մը՝ որ հիմայ, նորագոյն սեթեւեթ մը համաձայն, կ'որակուի նախանձախնդրութիւն գողտրիկ բառով՝ ինչպէս քծնութիւնը կ'որակուի խոնարհութիւն և ստամոլութիւնը վեհանձնութիւն բառերով:

Արդէն, ինչպէս յօդուածին սկիզբը ըսինք, մեր փոքր վանքերու վիճակը յայտնի է. անոնք զուրկ են միաբանական կազմակերպութենէ, կը վարուին Գաւառ. վարչութիւններէ սիրաշահելու համար ընտրուած վանական խորհուրդներով՝ որոնք սեփականատէրեր են աւելի քան պատասխանատու մարմիններ, և կամ, կը գտնուին վարդապետի մը կամ աշխարհիկ անձի մը գերիշխանութեանը տակ՝ մի՛ միայն անոր քսակը պարարելու համար... և ո՞ւր կ'երթան այդ վանքերու հասոյթները... տարեկան հազարաւո՜ր ոսկիներ...— Մէկը չի գիտեր, մէկն ալ չի՛ հարցներ: Բայց մեր մայրավանքերը անոնց պէս չե՛ն. ասոնք ունին կազմակերպեալ միաբանութիւններ՝ իրենց Պատրիարք, Եպիսկոպոս, Առաջնորդ վանահայրերովը. ունին իրենց տնօրէն ժողովները, ունին զանազան տեսչութիւններ ու պաշտօնէութիւններ՝ իւրաքանչիւրը իր դիրքին համեմատ, վերջապէս ունին ամէն բան և սակայն, այս վերջիններուն մէջ ալ, ամէն վարդապետ, պաշտօն կը պահանջէ՝ առա՛նց ի նկատ առնելու իր ձեռնհասութեան չափը և երբ յարմար չի գտուիր անոր այդ պաշտօնը կամ հարկ կ'ըլլայ հանել զինքը իր պաշտօնէն, անմիջապէս կուսակցութիւնը կը սկսի՝ որուն յարողները, իրենց թաքուն նպատակը չյայտնելու համար՝ լուսամտութեան ու յառաջդիմասէր զգացումներ ունեցողներու գոյներ կ'առնեն՝ թատրոնի մը դերասաններուն պէս՝ որ սէնաներու վրայ, երբ ըլլայ, հոյակապ անձնաւորութիւններ կը դառնան, բայց միշտ միեւնոյն դերասաններն են: Օրինակ մը միայն բաւական է այս ճշմարտութիւնը ապացուցանելու համար: Ազգ. լրագիրները պրպտողները կը յիշեն անշուշտ թէ՝ չորս հինգ ամիս առաջ, վանական դեռաբոյս վարդապետ մը՝ իր վանքին բարձունքէն՝ անհամեմատ գովեստներու տարափ մը կը տեղար իրեն միաբանակից վարդապետի մը համար՝ որ արդարեւ այդ վանքին հոգին եղած է ու բաղդատութեան կը դնէր զայն յոյն արխիմանտրիտի մը հետ որ գործունէութեան մեծ համբաւ հանած է նոյնպէս: Այդ վարդապետը չենք կարծեր որ պէտք ունենար իր միաբանակից վարդապետին ներբողականին... և սակայն հիմա միեւնոյն թղթակից վարդապետը՝ Սիօնապատում գրուածներովը հռչակաւոր, կը մոռնայ իր ներբողեանը ու պէտք կ'ըլլայ իրեն ուրիշ դեր մը կատարել՝ իրաւանց պաշտպանութեան անուան ներքեւ ու պատճառը յայտնի է... միշտ պաշտօ՛ն: Եթէ ուրիշ ապացոյց մըն ալ կ'ուզէք ու եթէ չէք ձանձրանար, կարդացէ՛ք այդ ողորմելի աբեղային ՆՐԿՈՒ ԽՕՍՔԻ տեղ երկար ու խղճալի նամակը Ճէրիտէի Շարգիյէի 4729 թուոյն մէջ, «Վրոյր»ին ուղղած, որ հանրածանօթ քարոզին առթիւ ճշմարտութիւնը խօսեր էր:

Ահա՛ այս պատճառաւ է որ մեր վանքերը հիմա չեն համապատասխաներ իրենց նախնական կոչումին: Շահադիտական մրցումը փոխանակած է իրական յառաջդիմասիրութեան մը մրցումին: Իբրեւ Աւետարանի աշակերտ փոխանակ խաղաղսիրութեան, երէցուան վարդապետը կը մոռնայ երկնաւոր վարդապետին անվրիպելի վճիռը թէ «Ո՛չ կարէ աշակերտ լինել մեծ քան զվարդապետ իւր»: Նկատումները բոլորովին վերցուած են մեծին ու պզտիկին, ձեռնհասին ու անձեռնհասին միջեւ, մեծ մարդիկ են ամէնքն ալ ու մոռցած են թէ վարդապետի կեանքը, մանաւանդ վանքի մէջ, քէնի, նախանձի և շահի կեանքը չէ՛, այլ տիպար կեանք մըն է սիրոյ, հեզութեան, խոնարհութեան ու պարտաճանաչութեան:

ՎՐՈՅՐ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐԸ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ռ.

Ուշադրութեան և մտամփոփումի կարողութիւնը ա՛յնքան շատ նուազած է, որ դպրոցին մէջ ուսուցումը օրական ամէնէն աւելի երկու ժամ է, և ոչ մէկ հասարակային հաճոյք, ինչպէս թատրոնը, նուագահանդէսները, բանախօսութիւնը, ևն, կէս ժամէ աւելի չե՛ն տեւեր: Ուսումներու ծրագրին մէջ, ասկէ զատ, մտաւորական ուսուցումը գրեթէ բոլորովին վերցուած է, և շատերուն ժամանակի ամէնէն մեծ մասը մարմնի մարզանքներու յատկացուած է: Թատերաբեմին վրայ հաճոյք կը պատճառեն միայն առանց քօղի տարփականութեան և արիւնթաթախ ոճիրներու ներկայացումները, որոնց կը մղուին ամէն կողմէ կամաւոր զոհեր՝ մեռնելու հեշտութեան տենչացող, խանդավառուած հանդիսատեսներու ծափահարութիւններուն մէջ:

Հին կրօնքները ա՛լ յարողներ չունին: Փոխադարձաբար մեծ թիւով կը գտնուին ոգեհարցներու (spirite) համամասնակցութիւններ որ, քահանաներու տեղը անցած, հարցուկներու հետ կը գաղտախօսակցին, մեռելակոչներու, վհուկներու, ձեռնահմայողներու (chiromancien) հետ, ևն:

Գիրքերը, ինչպէս այսօրուանները, ա՛լ նորաձեւութեան յարմար չեն երկար ատենէ ի վեր: Սեւ, կապոյտ կամ ոսկեզօծ, կամ ուրիշ գոյն թուղթի վրայ, ա՛լ միայն հիմայ անջատ ու անկապակից խօսքեր կը հրատարակեն, յաճախ միայն վանկեր, նոյն իսկ տառեր կամ միայն թուանշաններ, ունենալով խորհրդանշանական իմաստ մը զոր պէտք է թուղթին գոյնէն գուշակել, գիրքին ծաւալէն, տառերուն մեծութենէն և նկարագիրէն: Հեղինակները ժողովրդականութեան հնարքներ բանեցնելով, կը դիւրացնեն հասկցողութիւնը իրենց բնագրին, աւելցնելով խորհրդանշանական նկարատառեր ու թուղթը մասնաւոր գոյնով մը թաթաւելով: Բայց ասիկա ալ իբր հասարակ ռամիկ բան մը կը նկատուի փափկամիտներէն և հմուտներէն, և նուազ գնահատուած է: Մէկ քանի բանաստեղծներ որ այբբենարանէն անջատ տառեր ա՛լ միայն կը հրատարակեն կամ որոնց գործերը երանգաւորուած էջեր են միայն, բացարձակապէս ոչի՛նչ գրուած ունենալով իրենց վրայ, ամէնէն մեծ հիացումը կ'ազդեն: Ընկերութիւններ կան որ նպատակ ունին մեկնել զանոնք, և որոնք ամէնքը մէկզմէկու իրարու դէմ կռիւներ կը մղեն:

Դիւրին պիտի ըլլար աւելցնել տակաւին այս նկարը, որուն ո՛չ մէկ տողը չէ՛ հնարուած, որուն իւրաքանչիւր մանրամասնութիւնը ընդհակառակը փոխ առնուած է ոճրական օրէնսգիտութեան և հոգեխտին մասնայատուկ գրականութենէն, և ջղայիններու, խթերածէտներու ու mattoïdeներու մասնահանգամանքներուն քննութենէն: Այս նկարը, մօտա-

---

—)(95)(—

ԺՈՐԺ ԹՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՍԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՅՍԸ

Ե.

—Ձեզ փրկել տիրուհիս... իմ արեանս գնով վերագնել ձեր երջանկութիւնը: Այն օրը երբ օձէն խայթուած օրհասական վիճակի մէջ էի՝ Հախիմ Տօրանի շուն կոչեց զիս, դուք էիք որ օգնութեան փութացիք և ստոյգ մահուընէ մը փրկեցիք զիս: Այդ օրն էր որ երդում ըրի իմ գործած յանցանքներս վերագնել: Կամ պիտի հասնիմ այդ նպատակին և կամ մահուան գիրկը պիտի նետուիմ:

Նիամա պահ մը իր նայուածքը Եամպոյի աչքերուն մէջ սեւեռելէ յետոյ, ըսաւ:

—Եամպօ կը հաւատամ քու խօսքիդ ու կը ներեմ քեզի. ի՞նչ կ'ուզես ընել:

—Բաւական ատենէ ի վեր կատակերգութիւն մը կը խաղամ, Հախիմ Տօրանի մտքին մէջ իմ մասիս ծագած կասկածները փարատելու համար: Այսօր Հախիմ լաւ համոզուած է թէ ես փաքիր ըլլալ կը փափագիմ: Վաղը ձախ թեւս սրունգիս երկայնքին հետ պիտի կապեմ լաթերով, անձնազոհութիւն մը կատարած ըլլալու համար: Անշուշտ կրօնական մըտածումով մը չէ որ կ'ընեմ ատիկա, քանի որ ա՛լ չեմ հաւատար Հախիմի: Անիկա մէկ կողմէ Ինտրայի արքայութիւնը կը խոստանայ ինծի, բայց մեռած ատենս ոտքով մէկդի կ'ընէ զիս. պարզապէս իմ հոգիիս հետ կը խաղայ, ապագային մէջ անգերեզման ու աստանդական ընելով զայն:

—Ի՞նչ ուրեմն հարցուց Նիամա, վե՞րջը:

—Ձեր ամուսինը անշուշտ կը փնտռէ ձեզ. կ'ուզեմ զայն գտնել և ըսել անոր թէ ձեր կեանքը վտանգի մէջ չէ: Կ'ուզեմ զայն գտնել և հոս բերել՝ ձեզ ազատելու համար: Սա թեւիս ուսին տակ, որ երկար ատեն անշարժութեան պիտի մատնուի, կաշիէ քսակի մը մէջ պիտի պահեմ ձեր կողմէ գրուած նամակ մը, զոր պիտի ջանամ ձեր ամուսնոյն ձեռքը հասցնել, նոյն իսկ թէ կեանքս ալ վրայ տամ:

Նիամա իսկոյն նստեցաւ և մագաղաթէ թերթի մը վրայ հետեւեալ նամակը գրեց, զոր Եամպօ իր թեւին տակ պահեց.

«Ռաուլ,

«Քու վրադ միայն կը խորհիմ, քեզի համար միայն կ'ապրիմ: Ամէն վայրկեան քեզ կը սպասեմ և բնա՛ւ չեմ կորսնցուցած յոյսս: Հաւատա՛ Եամպոյի խօսքերուն: Մեզի հասուցած չարիքը կ'ուզէ դարմանել: Կը սիրեմ քեզ:»

Մայա-Նիամա

Այս նամակը Եամպոյի թեւին տակէն հանելու համար, հարկ եղաւ յետոյ աճած միսերը ածելիով մը կտրել, որով Եամպօ դարձեալ կրցաւ իր ձախ թեւը գործածել:

2.

Այս վտանգաւոր գործողութեան հետեւանքով՝ քիչ մնաց որ Եամպօ մեռնէր: Ահռելի վէրք մը բացուած էր, որ ճամբորդութեան յոգնութիւններէն ա՛լ աւելի բորբոքած էր: Փախստականները գիշերը միայն կը ճամբորդէին, ցերեկները անտառներուն մէջ կը քնանային փիղին պահպանութեամբ: Եամպօ մինչեւ մօտակայ գիւղ մը կ'երթար, քիչ մը ուտելիք գնելու համար: Բայց օրին մէկը, Եամպոյի տենդը այնքան սաստկացաւ որ, ա՛լ չկրցաւ նոյն իսկ քալել: Այդ օրը Ֆրանսացիները գրեթէ անօթի մնացին, պտուղներ ուտելով: Բարեբախտաբար՝ Եամպոյի տենդը անցաւ. վէրքը սպիացաւ, շնորհիւ Պրէնի մէկ հանճարեղ դարմանումին, որ ամէն օր տաք մոխիրով կը խարանէր վէրքին տեղը:

Եամպոյի հիւանդութեան պատճառով փիղին վրայ հոգ տանողը Պրէն էր, որ Ֆիֆէլին անունով կնքած էր զայն: Բայց այդ հսկայ կենդանին մտատանջութիւն կը պատճառէր անոր, որովհետեւ երբ Նիամա յաջողէր զինք գտնել, ի՛նչ պիտի ընէին այդ կենդանին. անշուշտ չէին կրնար Ֆրանսա տանիլ միասին:

Զանտէրնակորի մէջ Պ. տ'Ալըէմ Հանրիի հայրը ո և է արդիւնք չէր յաջողած իր տղուն ծրագիրներուն: Ընդհակառակը դրամական անսահման վարկ մը բացած էր իր հոգեզաւակը՝ Նիամային գտնելու համար: Արդէն իսկ Պ. տ'Ալըէմ դրամական զոհողութիւններէ զատ բան չէր կրնար ընել. Ֆրանսացի վաճառական մը ըլլալով անգլ. իշխանութեանց աջակցութեանը վրայ յոյս չէր դներ: Ընդհակառակը շատ զգուշաւորութեամբ պէտք է վարուէր: Նիամայի ի նպաստ եղած ամէն դիմում ա՛լ աւելի պիտի սաստկացնէր խեղճ աղջկան շուրջը կատարուած հսկողութիւնը: Թերեւս աչքէ բոլորովին հեռու տեղ մը փոխադրէին զայն:

(Շարունակելի)

ւոր ապագայի մը մէջ, քաղաքակրթուած մարդկութեան վիճակը պիտի ըլլար, եթէ յոգնութիւնը, ջղային սպառումը, և անոնցմէ պատճառուած հիւանդութիւնները ու այլասերումները ամէնէն մեծ յառաջխաղացութիւնները ընէին։

Մարդկութիւնը մինչեւ այդ վիճակին պիտի հասնի՞։ Ո՛չ, ես չե՛մ հաւատար ատոր։ Եւ ասիկա՝ անանկ պատճառի մը համար որ դժուարօրէն առարկութիւն կը վերցնէ, որովհետեւ մարդկութիւնը տակաւին իր բնաշրջութեան վախճանին հասած չէ, որովհետեւ երկու կամ երեք սերունդներու չարախնջութիւնը չի կրնար դեռ սպառումի ենթարկած ըլլալ բոլոր իր կենսական ուժը։ Մարդկութիւնը ծեր չէ՛։ Տակաւին երիտասարդ է ան, և չարախնջութեան վայրկեան մը մահացու չէ երիտասարդութեան համար. երիտասարդութիւնը նորէն կը հաստատուի, կը վերկազդուրի։

Ցորչափ որ անհատի մը կամ ցեղի մը կենսական ուժը բոլորովին չէ՛ սպառած, գործունէութիւնը ճիգեր կ՚ընէ ներգործաբար կամ կրաւորապէս, ջանալով բարեփոխել ֆիզիքական վնասակար պայմանները կամ այնպէս մը կարգի դնելով ինքզինքը որ այդ պայմանները կարելի եղածին չափ նուազ վնասեն իրեն։ Այլասերուածները, խթէրաժէտները, ջղայինները պաշտպանեցումի անկարող են։ Ասոր համար վնասուելու ենթարկուած են։ Ինչ որ զանոնք կը ջնջէ տոգթօրէն, սա է թէ անոնք չե՛ն կրնար իրականութեան հետ համաձայնիլ։ Անոնք կորսուած են, ըլլան մինակ աշխարհի մէջ կամ անոնց քով ըլլան տակաւին առողջ մարդեր, կամ միայն անոնցմէ աւելի առողջներ, կամ գոնէ բուժելիներ։

Անոնք կորսուած են երբ առանձին են. որովհետեւ հակաընկերական, անուշադիր, առանց դատողութեան և առանց կանխատեսութեան, անոնք ոչ մէկ անհատական օգտակար ջանքի մը կարող են, և նաեւ ո՛չ մէկ հասարակաց աշխատութեան մը՝ որ հնազանդութիւն կը պահանջէ, կարգապահութեան և պարտականութեան կանոնաւոր կատարելագործում՝։ Կը վատնեն իրենց կեանքը գեղեցկագիտական քաշուած դատարկ մտացոփութեան մը մէջ, և իրենց կարի փըթթած գործարանները շատ շատ չլատրչ վայելք մը կրնան առաջ բերել։ Մակաբոյծներու պէս, կ՚ապրին այն արդիւնքովը զոր իրենցմէ առջի սերունդները դիզած են իրենց համար, և երբ անգամ մը սպառած է ա՛լ ժառանգութիւնը, անօթութենէ մեռնելու դատապարտուած են։

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

Քաղաքական Լուրեր

ԷՏՈՒԱՐՏ Է.

Գաղթավայրերուն ուղղուած յայտարարութիւնը. — «Ամենամեծ Բրիտանիան». — Թագաւորին տիտղոսը։

Լոնտոն 4 փետրուար.—Էտուարտ թագաւորը հետեւեալ յայտարարութիւնը ուղղեց Անգլիոյ բոլոր գաղթավայրերուն.

«Մովերէ անդին ունեցած ստացուածքներուս բոլոր կէտերէն ինծի ուղղուած հաւատարմական համակրութեան բազմաթիւ արտայայտութիւնները, կը հաստատեն այն տրեգերական սուգը, որով ամբողջ տէրութիւնը համակուած է իմ սիրելի մօրս մահուամբը։ Թագուհին միշտ գորովալից խնամք մը ունեցած է ամբողջ ամենամեծ Բրիտանիոյ մէջ իր հպատակներուն բարեկեցութեանը և երջանկութեանը համար։ Երախտագիտութեամբ տեսած է այն յարատեւ յառաջդիմութիւնները որոնք իր իշխանութեան օրով եղած են՝ ինքնօրէն կառավարութեան ընդարձակ գործադրութեամբը։ Մեծապէս գնահատած է անոնց անդրդուելի հաւատարմութիւնը դէպ իր գահը ու անձը. նաեւ պարծանօք մտածած է անոնց վրայ որոնք տէրութեան դատին համար այնչափ ազնուօրէն կռուած ու մեռած են հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Արդէն յայտարարեցի թէ միշտ պիտի աշխատիմ ինծի իբրեւ ժառանգութիւն թողած մեծ օրինակին հետեւիլ։ Այդ ջանքերը ընելու առթիւ բացարձակ վստահութիւն պիտի ունենամ ժողովուրդին և անոր զանազան երեսփոխանական ժողովներուն վրայ՝ իմ բոլոր գաղթային ընդարձակ ստացուածքներուս մէջ։ Այդ տեսակ հաւատարմութեամբ մը զօրացած՝ Աստուծոյ օրհնութեամբը հանդիսաւորապէս պիտի աշխատիմ հանրային բարեկեցութեան հաստատման և ապահովութեանը համար այն մեծ տէրութեան՝ որուն վրայ իշխելու կոչուած եմ։»

Լոնտոն.—(Բարիզեան թերթի մը թըղթակցէն).—Հիմա որ Վիքթորիա թագուհիին մահուամբ առաջ եկած յուզումը սկսած է փարատիլ, դիտել կը տրուի թէ Էտուարտ թագաւորին տիտղոսներուն մէջ (Թագաւոր Մեծին Բրիտանիոյ ու Իրլանտայի, պաշտպան հաւատքի և կայսր Հնդկաստանի) չկան գաղթավայրերը՝ Բարեյուսոյ Գլուխ, Քանատա ու Աւստրալիա, որոնց տիրացումը այնքան կը փաղաքշէ Անգլիացիներուն ազգային փառասիրութիւնը։ Լրագիրները բարեփոխութիւն կ՚առաջարկեն. կը յուսացուի թէ շուտով արդարացի գոհացում մը գտնեն։ Ամէնքն ալ կ՚ուզեն որ տիտղոսը կատարելապէս համապատասխանէ իրականութեան. բայց թէ ի՛նչ եղանակով, ատոր մասին կարծիքները կը տարբերին։ Ոմանք կ՚առաջարկեն աւելցնել «ամենամեծ Բրիտանիա» տիտղոսը. ուրիշներ ալ կ՚ուզեն «Ժառանգական նախագահ Աւստրալիոյ և Քանատայի»։ Այս վերջին տիտղոսը աւելի յըստակօրէն կը նշանակէ ճշմարիտ հանգամանքը այն յարաբերութեանց՝ որոնք կան բրիտանական վեհապետին և ինքնօրէն մեծ հասարակութեանց միջեւ՝ անոր հպատակներուն կողմէ հաստատուած՝ ծովերէն անդին. նաեւ պիտի հաստատէ Աւստրալիոյ ինքզինքին տուած «Հանրապետութիւն» անունը. սակայն այդ պարագային մէջ գոյութիւն չունեցած պիտի նըկատուին Նիւ-Ֆաունտլէնտի, Նոր-Զէլանտայի, Բարեյուսոյ-Գլուխի և Նաթալի գաղթավայրերը. նաեւ Անթիլեանները ու Մալթան։ Լրագիրները ուրիշ խնդրի մը վրայ ալ կը խօսին որ այնչափ հետաքրքրական չէ։ Այդ խնդիրը սա է թէ նոր թագաւորը Սկովտիոյ մէջ Էտուարտ Է՞. պիտի կոչուի թէ Էտուար Ա.։ Վերջին ձեւին կուսակիցները իբրեւ օրինակ առաջ կը բերեն առաջին Ոթուարթը որ ճեք Դ. էր Էտինպուրկի մէջ և ճէք Ա. Լոնտոնի կամ Ծըպլինի մէջ։ «Էտուարտ Է.» ուղղողներն ալ կը պատասխանեն թէ Վիքթորիա թագուհիին նախորդը Վիլեամ Դ. կը կոչուէր՝ թէ՛ Սկովտիոյ և թէ Անգլիոյ մէջ։ Սա ստոյգ է որ սկովտացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը երդում ընելէ առաջ ուզած է ճշդել այդ փափուկ կէտը։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Վերջին հանգրուանը.—Ուինտսորի մատուռէն մինչեւ Ֆրոկմորի դամբարանը։

Լոնտոն, 4 փետր.—Այսօր Ուինտսորի մէջ աւարտեցաւ այն երկար ուխտագնացութիւնը զոր Վիքթորիա թագուհին ըրաւ Օզպըրնի իր դղեակէն մինչեւ Ֆրոկմորի դամբարանը, ուր Ալպէրթ իշխանը անոր կը սպասէր տարիներէ ի վեր։ Վերջին հանդիսութիւնը կատարուեցաւ ձմեռուան տժգոյն կապոյտ երկինքին տակ՝ անցնելով այն երկար ծառուղիէն, ուր ձիաւոր մը ներկայացնող պղինձէ հսկայ արձան մը կը բարձրանայ դարաւոր ծառերու մէջէն որոնք շատոնց ի վեր տերեւազուրկ եղած են աշնան հովերէն։ Էտուարտ Է. իբրեւ շնորհակալութիւն մը իր հպատակներուն կողմէ յայտնուած ցաւակցութեանց, փափկանկատութեամբ արտօնած էր որ հասարակութիւնը ներկայ գտնուի թափօրին ամենամեծ մասին. կէսօրէն ի վեր ժողովուրդը մեծ թիւով հաւաքուած էր այդ ծառուղիին երկու կողմը։ Մինչեւ ժամ 3ին դղեակին զանգակները և թնդանօթները ծանուցին թափօրին մեկնումը։ Քանի մը վայրկեան ետքը՝ թափօրը ճամբայ ելաւ դղեակին մեծ դուռնէն և սկսաւ յամրընթաց յառաջանալ ծառուղիին մէջէն, որուն քիչ մը զառիվայր դիրքը աւելի փառաւոր երեւոյթ մը կուտար տեսարանին։ Թափօրին առջեւէն կ՚երթային թագուհիիս անձնապահ զինուորները՝ հրացաննին դէպի վար բռնած. յետոյ Հայլանտէրները, զինուորական նուագածուներ, Ուինչէսթէրի եպիսկոպոսը և Ուինտսորի երէցը։ Դագաղը դրուած էր թնդանօթի սայլի մը վրայ որուն վեց ձիեր լծուած էին։ Մեռելակիր կառքին կը հետեւէին արքայական գերդաստանին անդամները և օտար իշխանները, որոնց առջեւէն կ՚երթար Էտուարտ թագաւորը՝ Գերմանիոյ կայսեր և Քոննոթի դուքսին հետ։ Ալեքսանտրա թագուհին ձեռքէ բռնած կը տանէր Եորքի Էտուարտ դուքսը՝ գահաժառանգ Անգլիոյ գահուն։ Դղեակին դուռնէն մինչեւ դամբարանը զինուորներ բարեւի կեցած էին երկու կարգի վրայ։ Երբ դագաղը կը մտնէ այն դարաստանը ուր կանգնուած է դամբարանը, արարողութիւնը աւելի մտերմական հանգամանք մը կը ստանայ։ Ուինչէսթէրի եպիսկոպոսը և Ուինտսորի երէցը եկեղեցական արարողութիւնը կը կատարեն միայն արքայական գերդաստանին համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Մոտտերֆօնթայնի յանկարծակի յարձակումը.—Միտտլպուրկի ճակատամարտը.—Անգլիոյ կորուստները.—Լորտ Քիչնէրի հեռագիրը.—Բոէրուհիները և Պոէրները.—Երկու կողմի գործունէութիւնը

Լոնտոն, 4 փետրուար.—Պատերազմական նախարարութիւնը Լորտ Քիչնէրէն հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ փետրուար 3 թուականով.— «Մոտտերֆոնթայնի կորուստներն են երկու սպայ մեռած և երկու սպայ վիրաւորուած. կ՚երեւայ թէ խիստ մութ և անձրեւոտ գիշեր մը կատարուած է յարձակումը. Թշնամին 1400 հոգի էր՝ թնդանօթով մը։ Քէմպպէլլի զօրագունդը որ Միտտլպուրկի հարաւային կողմը կը գտնուէր, ընդհարում մը ունեցաւ հինգ հարիւր Պոէրներու հետ, որոնք կորուստ տալով ետ մղուեցան։ Մեր կորուստն է տեղակալ մը ծանրապէս վիրաւորուած և յետոյ մեռած, ուրիշ տեղակալ մը ծանրապէս վիրաւորուած և տասնըութ զինուոր մեռած կամ վիրաւոր։ Ֆրէնչ զօրավարին զօրախումբը՝ Պէթհըլ մօտ՝ դէպի արեւելք կը քալէ առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Մեր շարժուն հիւանդանոցներէ չորսը, որոնք վիրաւորները առնելու գացած էին, գերի ինկան Պոէրներուն ձեռքը։ Բժիշկները յետոյ արձակուեցան, բայց հիւանդանոցները վար դրուեցան։ Տէվէթ զօրավարին զինուորները Տէվէթստորբի հարաւային կողմը կը տեսնուին։»

—Լորտ Քիչնէր նաեւ հետեւեալը կը հեռագրէ Բրէթորիայէն՝ փետրուար 3 թուականով.— «Ֆրէնչ զօրավարը, գաղթավայրին արեւելեան կողմէն Պոէրները վանած ատեն, թնդանօթ մը և Անգլիացիներուն կրակէն աւրուած թնդանօթի մը կառքերը գրաւեց թշնամիին ձեռքէն։ Անգլիացիները ուժգին կերպով ետ կը մղեն՝ Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ գտնուող պոէր զօրախումբերը։ Հետապնդողները Տուրն-Պրայձի մէջ յարձակեցան հարիւրի չափ Պոէրներու վրայ, զորս պարտաւորեցին ետ քաշուիլ։ Պոէրները թողուցին մեռեալ մը, ձիեր, կառքեր, ռազմամթերքներ և գործիքներ։ Անգլիացիներէն տասներկու հոգի վիրաւորուեցան։ Հէյկի զօրախումբը կը վանէ Միտտլէնտի պոէրական զօրախումբը՝ Սթէյթէրվիլի ուղղութեամբ։ Պոէրները ունեցան տասնըվեց մեռեալ։»

Լուրէնսօ-Մարքէզ.—Քոմաթի-Բորթի մէջ Պոէրներուն ձեռքէն առնուած բոլոր ռազմամթերքները, որոնք ցարդ Մովէնիի մէջ մթերուած էին, Բորթուկալի պաշտօնեաներու կողմէ գրաւուեցան և ծովեզերքը գտնուած շոգենաւերու մէջ տարուեցան։

Բրիթորիա.—Անցեալ շաբթուան զինուորական գործողութեանց մէջ աւելի աչքի զարկին երկու կողմին գործունէութիւնները։ Շարժման վիճակի մէջ դըրուած անգլիական զինուորները թէեւ բազմաթիւ են, բայց տակաւին ուրիշ զինուորներ ալ պէտք են՝ պարտութեան մատնելու համար 12 հազար Պոէրներ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր ամուսնութիւնը.—Շրաթ նախկին դերասանուհին.—Պապին օրհնութիւնը.—Աւստրիոյ կայսեր ծրագիրը։

Վիեննա, 3 փետրուար.—Արքունիքին և քաղաքին մէջ շրջած զրոյցները եթէ ստոյգ են, Աւստրիոյ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, եօթանասնամեայ ծերունին, մտադիր է եղեր ամուսնանալ։ Աւստրիոյ մէջ ամէն ոք գիտէ այն բարեկամական ու մըտերմական հին կապերը որոնք կան կայսերական գերդաստանին և Պուրկ-Թէաթրի նախկին դերասանուհի տիկին Շրաթի միջեւ։ Վերջերս բնաւ զարմացում չպատճառեց այն պարագան թէ տիկին Շրաթ դերասանուհիութիւնը թողած է՝ դէպի Պավիէյա ու Հռոմ ուղեւորութիւն մը կատարելու համար։ Լրագիրները անոր վերադարձին ատեն ծանուցին թէ Պապը յարմարական օրհնութիւն տուած է անոր։ Արդ, թէեւ խնդիրը ծածկող թանձր քօղը պատռած չէ, կ՚ըսուի թէ Պապը ոչ միայն լաւ ընդունելութիւն մը ըրեր է տիկին Շրաթի, որ էլիզապէթ կայսրուհիին քովը՝ Ֆրանսի կոմսուհիին կ՚ընկերանար, այլ նաեւ եղած թախանձանքներու վրայ՝ որոնց ոյժ կու տար դիւանագիտութիւնը, լուծեր է տիկին Շըրաթի ամուսնութիւնը Քիշ Պառօնին հետ, ուրկէ մանչ զաւակ մը ունեցած էր։ Տիկին Շրաթի դերասանուհութենէ հրաժարիլը և ամուսնալուծութիւնը նախաշաւիղ պարագաներ են այս միութեան, զոր Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը մտադիր է կատարել։ Կ՚ըսուի նաեւ թէ տիկին Շրաթի վերադարձին ատեն, կայսրը Հօհէնպէրկի կոմսուհիի տիտղոսը տուեր է անոր և թէ հրատարակութիւնը քիչ ատենէն պիտի կատարուի։ Իրազեկ անձերը հետաքրքրութեամբ կը հետամտին այդ դէպքերուն՝ որոնք մեծ հետեւանքներ պիտի ունենան։

ԻՏԱԼԻԱ

Դահլիճին հրաժարականը.—Պատճառները.—Կուսակցութիւնները։

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին երկուշաբթի օրուան նիստին հետեւանքին վրայ կարելի էր գուշակել թէ Պ. Սարաքքոյի դահլիճը այլ ես պիտի չկրնայ պաշտօնի վրայ մնալ. արդարեւ առջի օրուան եւ երէկուան հեռագիրները արդէն ծանուցին Իտալիոյ նախարարութեան հրաժարականը։ Ատոր պատճառն էր, ինչպէս յայտնի է, հարցապնդում մը Ճէնովայի աշխատութեան Սենեակին լուծման վրայ։ Նախարարական կուսակցութիւնը յուսացած էր թէ Սարաքքոյի դահլիճը իր դիրքը պահպանելու համար պիտի կրնար օգտուիլ միւս կուսակցութեանց պետերուն միջեւ եղած հակառակութենէն։ Արդարեւ ամբողջ ձախակողմը և աջ կողմի փոքր մէկ մասը Պ. Սոննինոն չէին ուզեր, մինչդեռ աջակողմին մեծ մասը և կեդրոնը երբեք չէին ուզեր որ Պ. Պ. Ճիոլիթթի ու Զանարտէլլի իշխանութեան անցնին։ Թէեւ Երեսփ. Ժողովին միեւնոյն նիստին մէջ Պ. Ճիոլիթթի նախարարական թեկնածութիւն բուռըն ճառ մը արտասանեց, սակայն խորհրդարանական արդի պայմաններուն մէջ՝ շատ կասկածելի է որ նախարարութեան պաշտօնին կարենայ հասնիլ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ջրանցքին ծրագիրը.—Երեսփ. Ժողովին վիճաբանութիւնները։

Ջրանցքին ծրագրին վիճաբանութիւնները որոնք երկուշաբթի օրը սկսան Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, շատ հանդարտ կատարուեցան, թէեւ հակառակը կը սպասուէր։ Պէրլինի մէջ կը գուշակուէր թէ նիստը շատ աղմկալից պիտի ըլլայ, որով տեսնուած հանդարտութիւնը ընդհանուր զարմացում առաջ բերաւ։ Այդ պարագայէն սակայն կարելի չէ լաւատես հետեւութիւններ հանել ծրագրին վերջնական վիճակին վրայ, թէեւ կը գուշակուի թէ ամբողջութեամբ պիտի չմերժուի, ինչպէս եղած էր 1899ին Ռէն-Էլպայի Ջրանցքին ծրագիրը։ Այս անգամ պահպանողական ընդդիմադիրները այնչափ աղմուկ չեն յարուցաներ Երեսփ. Ժողովին մէջ, խնդիրը կարելի եղածին չափ կ՚երկարեն, որպէս զի նախապէս ձեռք բերեն արմտիքներու մաքսին բարձրացումը։ Ելմտական նախարար Պ. ֆոն Միքէլի բանախօսութենէն ետքը որ ծրագրին ի նպաստ խօսեցաւ, նախարարին բարեկամը և երբեմն վստահելի անձնաւորութիւնը Պ. ֆոն Զէտլից խստիւ քննադատեց կառավարութեան ծրագիրը։ Պէրլինի մէջ տիրող կարծիքին նայելով, Ջրանցքին ծրագրին ընդունելութիւնը նուազ հաւանական է քան թէ արմտիքներու մաքսին բարձրացումը։ Պէրլինի ազատական լրագիրներէն մէկ քանին, Երեսփ. Ժողովին վիճաբանութիւններուն վրայ խօսելով, երկիւղ կը յայտնեն թէ մի գուցէ Ջրանցքին ծրագիրը նորէն մերժուի պահպանողականներուն ընդդիմութեամբը, նոյն իսկ եթէ կառավարութիւնը զիջողութիւններ ընէ մաքսային ու քաղաքական խնդիրներու մէջ։ Նացիոնալ Ձայթունկ կ՚ըսէ.— «Նախարարապետին փոփոխութիւնը կ՚երեւայ թէ որ և է ազդեցութիւն մը չէ ըրած պահպանողական կուսակցութեան վրայ, ոչ ալ արմտիքներու մաքսին յաւելման կարելիութիւնը։ Հողագործական կուսակիցներուն կարծիքին նայելով կառավարութիւնը պարտաւոր է այդ յաւելումը ընել, բայց հիմա կը մնայ գիտնալ թէ խնդրոյն այդ վերջին երեւոյթին մէջ կառավարութիւնը ի՛նչ ընթացք պիտի հետեւի։»

ՔՈՒՊԱ ԵՒ ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

Ծանր կացութիւնը.—Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին արտասովոր գումարումը։

Ուաշինկթըն, 5 փետրուար.—Քուպայի և Փիլիպպեանց մէջ կացութիւնը այնչափ ծանրացած է որ Պ. Մաք Քինլիի բարեկամները կը կարծեն թէ Խորհրդարանին արտասովոր գումարումը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։ Մինչեւ հիմա պաշտօնական որոշում մը տրուած չէ։ Ինչ որ ալ ըլլայ Մ. Նահանգները Քուպայի համար պիտի չկրնան ընդունիլ հիմնական այն տեսակ օրէնք մը որ վտանգաւոր ըլլայ Մ. Նահանգաց շահերուն։ Լոնտոնի Իվնինկ Բոստ լրագիրը Ուաշինկթընէն առած լուրերուն յենլով կ՚ըսէ թէ Պ. Մաք Քինլի միշտ ընդդիմացած է Քուպայի անկախութեան ի նպաստ յայտարարութեան զոր ըրած էր ամերիկեան Խորհրդարանը, և որովհետեւ Խորհրդարանը այնպէս ընել յարմար դատած էր, հետեւաբար Պ. Մաք Քինլի կը խորհի թէ Խորհրդարանը պէտք է կրէ անոր հետեւանքները։ Այսուհանդերձ Պ. Մաք Քինլի գոհ պիտի ըլլայ, եթէ մինչեւ դեկտեմբեր գործելու ազատութիւն տրուի իրեն։ Այդ պարագային մէջ Խորհրդարանը արտասովոր գումարման հրաւիրելու պէտք պիտի չմնայ։ Նախագահը կ՚ուզէ, ամէն պարագայի մէջ, պարտաւորել Քուպան որ իր հիմնական օրէնքին մէջ ճանչնայ իր պարտաւորութիւնները հանդէպ Մ. Նահանգներուն։ Լոնտոնի Թէրթը կը յարէ թէ վտանգը կարելի չէ անցընել առժամաբար՝ ամբոխը դեղերով և թէ երկու կողմէն պէտք է պարագաները լաւ գնահատել, որպէս զի վտանգ չըծագի։

ՍՈՄԱԼԻՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

Շփոթութիւնները կ՚աւելնան.—Ատէնի ծոցին մէջ.—Անգլ. ուժերու անբաւականութիւնը։

Ատէնէ վրդովիչ լուրեր կը հասնին, Սոմալիներու անկարգութեանց մասին, որոնք հետզհետէ կ՚աւելնան։ Հաբէշաստանի հիւսիսակողմը գտնուող ընդարձակ երկիրը, կարմիր ծովու իտալական ստացուածքները, Ատէնի ծոցը և հընդկական ովկէանոսի արեւմտեան կողմը և արեւելեան Ափրիկէի անգլ. ստացուածքներուն հարաւային և արեւելեան կողմերը անկարգութեան մէջ են։ Շփոթութիւնները մասնաւորապէս շատ ծանր հանգամանք ունին այն երկիրներուն մէջ, որոնց վրայ Մենելիք կայսրը իրաւունքներ ունենալ կը կարծէ։ Զէյլայի մէջ հաստատուած Անգլիացիները չորս հարիւր հոգի պատրաստ են ապստամբները զսպելու համար։ Ատէնի բրիտանական հիւպատոսը օգնական զօրք կը խնդրէ Լոնտոնէ և Կալկաթայէ. բայց տրամադրելի բոլոր զօրքերը հարաւային Ափրիկէ կը ղրկուին։ Շօա թագաւորը և Մենելիքի հաւատարիմ մնացողները Սոմալիներու դէմ կռուելու պատրաստ ուժեր ունին։ Թերեւս այդ երկրին մէջ մղուած է այն մեծ ճակատամարտը, զոր անցեալ օր Ճահիրէէն հասած տարտամ հեռագիր մը կը հաղորդէր։ Գալով Անգլիացիներուն, շատ գէշ կացութեան մէջ կը գտնուին։ Ամէն պարագայի մէջ արեւելեան Ափրիկէի այդ մասին մէջ ծանրակշիռ իրողութիւններ կը դառնան։

ՄՐՑԱՑՈՅՑ ՏՐԱՄԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Պ. Էմիլ Տէջանէլ եւ Օր. Վէրա Ժէլօ իրարու դէմ բերուած.—Սխալը ճանչցուած.—Նորատի աղջիկը իր գաղտնիքը պահել կ՚ուզէ։

Անկէ առաջ գրեցինք թէ Վէրա Ժէլօ անուն ռուս ուսանողուհի մը հրազէնով սպաննել փորձած էր Գոլէժ տը Ֆրանսի ուսուցչապետ Պ. Էմիլ Տէջանէլը, սակայն գնդակը վրիպելով իրեն հետ գտնուող ընկերուհին վիրաւորած էր միայն։ Նախնական հարցաքննութեանց մէջ օր. Վէրա Ժէլօ յայտարարած էր թէ Պ. Տէջանէլ զինքը անպատուած է ատենօք։ Բայց ի՛նչ պարագայի մէջ, ո՛ւր և ե՛րբ, այդ մասին օր. Վէրա չէր ուզած ո և է բացատրութիւն տալ։ Հարցաքննիչ դատաւորը այս տարտամ պատասխաններէն գոհ չմնալով՝ Գոլէժ տը Ֆրանսի մէջ դէմ առ դէմ բերել տուած է Պ. Տէջանէլը և ռուս ուսանողուհին։ Հարցաքննիչ դատաւորը խօսքը ամբաստանեալ օրիորդին ուղղելով.

—Օրիորդ ատենը եկած է ճշմարտութիւնը ըսելու։ Պէտք է ամբողջ ճշմարտութիւնը յայտնէք ոչ միայն ձեր շահուն համար, այլ և Պ. Տէջանէլի և իր ընտանիքին պատուոյն համար։ Ձեր սպանութեան փորձէն ի վեր ամենէն անհելի և անարդար կասկածը կը ծանրանայ այդ յարգելի մարդուն վրայ։ Ամենէն բացարձակ խոստովանութիւնը պարտիք ընել։

Հարցաքննիչ դատաւորը յետոյ Պ. Տէջանէլը ցոյց տալով.

—Ահա՛ Պ. Տէջանէլը, կը ճանչնա՞ք զայն։ Այս մարդուն վրայ հրազէն պարպեցիք, որովհետեւ ձեզ անպատուած էր։ Լաւ նայեցէք, ձեզ անպատուողը նոյն ինքն է՞։

Ամբաստանեալը ոտքի ելաւ ու քանի մը վայրկեան Պ. Տէջանէլը ուշադրութեամբ դիտելէ յետոյ՝ դողդղուն ձայնով մը ըսաւ.

—Պ. Տէջանէլը ուրիշի մը նմանցուցեր եմ. ինչ որ կրնամ ըսել սա է թէ Պ. Տէջանէլ զոհ մը եղած է։ Զիս անպատուող մարդը չէ ան։ Ներողամիտ. Ներում կը խնդրեմ իրեն պատճառած վիշտերուս համար։ Բայց ամէնէն դժբաղդը ես եմ, որովհետեւ իմ ընկերուհիս վիրաւորեցի։

Մանկամարդ աղջիկը անշարժ ինկաւ աթոռի մը վրայ ու սկսաւ հեծկլտալ։ Պ. Տէջանէլ չափազանց յուզուեցաւ այս տեսարանէն և չկրցաւ արցունքի երկու խոշոր կաթիլներ զսպել։ Հարցաքննիչ դատաւորն ալ յուզուած՝ իր հարցաքննութիւնը յառաջ տարաւ։

—Օրիորդ, առաջ եկէք և անգամ մըն ալ նայեցէք Պ. Տէջանէլին. ձեզ անպատուողը ի՞նքն է։

—Սխալած եմ, սխալած եմ, կը կրկնէր ամբաստանեալը։ Զիս անպատուողին ձեռքին մէկ մատը գօսացած և աւելի երիտասարդ էր։

Պ. Տէջանէլ ձեռքին մատերը ցոյց տուաւ։

—Ներողութիւն, գոչեց ամբաստանեալը, ձեզի հասուցած չարիքիս համար։

—Հիմա, պատասխանեց Պ. Տէջանէլ, պէտք է բովանդակ ճշմարտութիւնը ըսէք որպէս զի ձեզ անպատուողը երեւան հանուի։ Եթէ անկեղծ էք, պէտք է այդ զոհողութիւնը ընէք, եթէ նոյն իսկ ձեր ամօթխածութիւնը վիրաւորուի։ Եթէ այդ յայտարարութիւնները չընէք, լրագիրները որոնք զիս ու իմ որդիս կը զըրպարտեն այս առթիւ, պիտի ըսեն թէ ձեր վրայ ազդեցութիւն բանեցուցած ըլլալուս, չէք ուզեր խօսիլ։

Ամբաստանեալ օրիորդը ի վերջոյ յայտնեց թէ գարշելի անպատուութեան մը զոհ եղած էր Ժընեւի մէջ։ Բայց չուզեց ըսել թէ ի՛նչ պարագաներու մէջ, միայն թէ այդ անձը Պ. Տէջանէլի շատ կը նմանէր։

Այս վերջինը յայտնեց թէ ինք Միչէլի մահէն ի վեր Ժընեւ չէր գացած, հետեւաբար անկարելի է որ այդ աղջկան հանդիպած ըլլար։ Հարցաքննութեան աւարտումէն յետոյ՝ ամբաստանեալ օրիորդը դարձեալ բանտ առաջնորդուեցաւ։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած։ Ն. Վեհափառութիւնը ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, զինուորական կցորդը, երէցը ու երկու քարտուղարներ, պելճիքական դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, շուէտական դեսպանատան խորհրդականը ու կինը, ամերիկեան դեսպանատան գործակատարը, առաջին թարգմանը ու ընդհանուր հիւպատոսը, իտալական ընդհանուր հիւպատոսը ու կինը և դեսպանատուններուն կողմէ յանձնարարուած քսանըչորս հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵՆՈՒՑՈՒՄ.—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, ապա Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ՚Քոնոր և յետոյ ամերիկեան դեսպանատան գործակատար Պ. Լոյտ Կրիսքոմ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Պուխարացի և Կովկասցի 250ի չափ իսլամ ուխտաւորներ երէկ Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ բարեւի կեցած էին Սէլամլըքի արարողութիւնը կատարուած ատեն և Վեհ. Սուլթանին անցնելու միջոցին «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Կայս. Թիկնապահ Քէնան փաշա Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց այդ ուխտաւորներուն։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ժողովրդեան այն պատուիրակութիւնը, որ Վեհ. Սուլթանին մատուցանելիք նուէրները Կ. Պոլիս բերած էր, երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան և արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Պատուիրակութիւնը, որ երէկ իրիկուն Ափրիկեան Տրիպոլիս ուղեւորեցաւ Մախսուսէի Սաաթիք շոգենաւով, տեղացիներուն պիտի հաղորդէ Վեհ. Սուլթանին կայս. բարձր գոհունակութիւնը։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ Վիլհէլմինա թագուհին հեռագրով շնորհակալութիւնը յայտնեց Վեհ. Սուլթանին շնորհաւորական հեռագրին համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՋՈՒՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Սկիւտարի Ջուրի Ընկերութիւնը աղբիւրներուն ջուրը կտրած է, որով ժողովուրդը նեղութիւն կը քաշէ, հրամայեց փութով քննութիւն կատարել, Ընկերութիւնը՝ իր պայմանագրութեան տրամադրութեանց համաձայն՝ պատասխանատու ճանչնալ և արդիւնքը տեղեկագրել յոտս կայս. գահոյից։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան դեկտեմբեր ամսուան հասոյթը եղած է 284,654 ոսկի, մինչդեռ 1899 տարուան դեկտեմբերին 266,505 ոսկի էր։ Այդ յաւելումը՝ 18,149 ոսկի, ամէն կերպով գոհացուցիչ է, վասն զի արդիւնք է թողեալ հասոյթներու յարատեւ յաւելման, որոնք 89,654 ոսկի արտադրած են, մինչդեռ 1899ի նոյն ամսուն 71,505 ոսկի էին։ Ելմտական ներկայ տարուան տասը ամիսներուն մէջ թողեալ հասոյթները արտադրած են 1,064,195 ոսկի, մինչդեռ նախորդ տարին 969,343 ոսկի էին, որով 94,862 ոսկի առաւելութիւն մը կայ։ Ծխախոտի Ռէժիին կողմէ Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան հատուցած տարեվճարը և շահաբաժինը 43,610 ոսկի աւելի են՝ 1899ի հետ բաղդատելով, այնպէս որ հասոյթի այդ երկու աղբիւրներուն յաւելումն է 138,462 ոսկի։ Եթէ հաշուի առնուի Արեւելեան Ռումէլի տուրքին անվճար մասը, հասոյթներու բոլոր աղբիւրները՝ 2,009,104 ոսկի, նախորդ տարուան հետ բաղդատելով՝ 1,980,641 ոսկի, 28,463 ոսկի աւելի են։ 2,009,104 ոսկիի գումարէն 215 հազար 250 ոսկի վճարուած է չորս առ հարիւր պարտաթուղթերուն համար՝ 1890 ապրիլ 18)30ի պայմանագրութեան համաձայն։ Քոնսոլիտէի աժիոներու գըլխավճարին և երկաթուղիի պարտաթուղթերու հրապարակէ գնման յատկացուած են 576,212 ոսկի։ Թէ՛ Եւրոպայի և թէ Կ. Պոլսոյ մէջ 518,923 ոսկի յատկացուած է սակերը փոխուած պարտաթուղթերու և երկաթուղիի պարտաթուղթերու տոկոսներուն վճարման համար։ Կեդրոնական վարչութեան ծախքերը եալըն եղած են 146,082 ոսկի։ 552,635 ոսկի պահ տրուած են մասամբ Օսմ. Պանքային և մասամբ կեդրոնական վարչութեան սընտուկին մէջ։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ-ԳՈՆԻԱՅԻ երկաթուղիի գիծին իբրեւ երաշխաւորութեան գումար Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նորէն տասը հազար ոսկի վճարեց։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Ֆէրտինանտ իշխանը իր որդւոյն՝ Պորիս իշխանին ծննդեան եօթներորդ տարեդարձին առթիւ սա գիրը ուղղեր է Պուլկարիոյ պատերազմական նախարար Բաքըրճիէվ զօրավարին.

«Պորիս իշխանը ծնած միջոցին արձանագրուեցաւ հետեւակներու 6րդ գունդին մէջ որ իմ անունս կը կրէ։ Ատով ուզեցի ցոյց տալ թէ Ն. Բարձրութիւնը պէտք է բանակիս մէջ մեծնայ ու զարգանայ և թէ այդ միջավայրին մէջ պարտի ուսանիլ բանակին առաջին մէկ զինուորին բարձր պարտականութիւնները։ Այսօր Բարձր. իշխանը աւարտեց տղայութեան առաջին շրջանը և ութերորդ տարին կը մտնէ։ Ուստի յարմար դատեցի որ անոր զինուորական ուսումը և դաստիարակութիւնը կանոնաւոր կերպով սկըսին։ Այդ առթիւ Պորիս իշխանին ուսուցիչ կարգեցի 6րդ զօրագունդէն Բուրթուքլիէվ հարիւրապետը։ Այդ սպան իմ տեսչութեանս տակ պիտի կատարէ իր պաշտօնը։»

—Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարութիւնը Սոֆիայի բոլոր զինուորական սպաներուն հրամայեր է որ զինուորական ակումբէն զատ ուրիշ հանրային վայրեր՝ սրճարան, ճաշարան ևն. չյաճախեն։

—Միջնախնայի դատին թուղթերը պուլկարերէնի կը թարգմանուին եւ թարգմանութիւնը աւարտելուն պէս՝ մարդասպանները դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ, կ՚ըսէ Սէրվէթ, Զաֆիրով անուն Պուլկար մը ձերբակալուեր է։ Անոր բնակարանին մէջ խուզարկութիւն կատարուելով վնասակար թուղթեր գտնուեր են։

ԲԵՐԼԻԿԷՅԻ մէջ (Մանասթըր) Պուլկար մը սպաններ է Քոսթա Լուզա անուն առաջնակարգ տեղացի մը՝ 60 տարեկան։

ՊԷՅՐՈՒԹ-ԴԱՄԱՍԿՈՍ-ՀՕՐԱՆԻ երկաթուղիին շահագործումը գոհացուցիչ արդիւնք մը ունեցած է 1899 տարուան մէջ։ Փոխադրուած ուղեւորներուն թիւն է 159,372, մինչդեռ 1898ին 151,507 էր։ Փոխադրուած ապրանքներուն տարողութիւնն է 90,903 թոնօ. 1898ին 77,128 էր։ Շահագործման ծախքերն ալ նուազած են։ Նաեւ արտօնութիւն ստացած է մինչեւ Պիրէճիկ (Եփրատ վրայ) գիծ մը շինելու՝ Հոմսէն, Համայէն ու Հալէպէն անցնելով. բայց մինչեւ 1899 շինութիւնները ընդմիջուած էին, կայս. կառավարութեան պահանջումով։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց երկաթուղիի գիծ մը շինել մինչեւ Համա, սկսելով Ռաեաքի կայարանէն՝ Պէյրութ-Դամասկոս գիծին վրայ՝ Դամասկոսէն 78 քիլոմէթր հեռուն։ Գիծը պիտի անցնի Պալպէքէն և Հոմսէն։ Իւրաքանչիւր քիլօմէթրի համար 15,000 ֆր. երաշխաւորութեան գումար մը պիտի վճարուի։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն յոյն–Օրթոտոքսներու մետրապոլիտ Տ. Կապրիէլ մեռեր է։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ իտատիէ այն վարժարաններուն մէջ որոնց ուսման շրջանը եօթը տարի է, կայս. Իրատէ մը հրամայած էր առեւտրական, արհեստագործութեան և երկրագործութեան դասեր աւանդել։ Զանազան նահանգներու մէջ արդէն գործադրուած է կայս. այդ Իրատէն։ Կրթական Նախարարութեան կողմէ կազմուած յանձնաժողով մը որոշած է թէ ո՛ր նահանգներուն մէջ առեւտրական ու արհեստագործութեան և որ նահանգներուն մէջ երկրագործական դասեր պիտի աւանդուին։ Այդ որոշման համաձայն, Սէլանիկի ու Իզմիրի մէջ՝ առեւտրական ու արհեստագործութեան դասեր պիտի աւանդուին։ Գոսովայի, Մանասթըրի, Էտիրնէի ու Եանեայի մէջ՝ երկրագործական։ Պրուսայի ու Գոնեայի մէջ՝ երկրագործութիւն ու արհեստագործութիւն։ Ատանայի, Էնկիւրիի, Էրզրումի ու Սըվազի մէջ՝ երկրագործութիւն։ Տրապիզոն՝ առեւտրական, արհեստագործութիւն ու երկրագործութիւն։ Գասթէմունի ու Հալէպ՝ երկրագործութիւն։ Սուրիա՝ առեւտրական, արհեստագործութիւն ու երկրագործութիւն։ Պէյրութ և Միտիլլի՝ առեւտրական ու արհեստագործութիւն։ Պաղտատ՝ երկրագործութիւն։ Արհեստագործութեան և առեւտրական ճիւղերուն մէջ պիտի աւանդուին գործնական ու առեւտրական թուաբանութիւն, արհեստագործութեան ու առեւտրական տոմարակալութիւն, գործնական երկրաչափութիւն, արհեստագործութեան ու առեւտրական աշխարհագրութիւն և օգտակար գիտելիք։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Պետական Խորհուրդը որոշած է որ առեւտրական վարժարանի ուսանողներէն ստորագրութիւն առնուի թէ վարժարանէն ելլելէ յետոյ առեւտուրով պիտի զբաղին։ Զեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ կառավարական պաշտօնեաներ ալ կը յաճախեն այդ վարժարանը, հրահանգ ուզած էր թէ ի՛նչպէս պէտք է գործադրել Պետական Խորհուրդին այդ որոշումը։ Կրթական Նախարարութեան բարձրագոյն Խորհուրդը որոշեց թէ բուն իսկ ուսանողներէն պէտք է ստորագրութիւն առնել. իսկ կառավարական պաշտօնեաներուն երբ չըլլանին աւարտին վկայական չտալ և միայն արտօնել զանոնք որ նոյն վարժարանը յաճախեն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԱՊԵՐՏՆԵՐԸ.— Գերմանիոյ մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, գործարանատէր մը մեքենայ մը հնարած էր արեւելեան ձեւով կապերտ պատրաստելու համար։ Իգտամ կ'ըսէ թէ այդ ձեռնարկը չէ յաջողած. նաեւ Եւրոպայի մէջ գործաւորներուն օրականը սուղ ըլլալով կարելի չէ մրցիլ արեւելեան կապերտներուն հետ։ Իգտամ այս տողերը գրելով կը հրաւիրէ կապերտագործները որ այդ պարագաները նկատողութեան առնելով աւելի եւս բարւոքեն իրենց արտադրութիւնները։

ԳՈՆԵԱՅԻ նահանգին մէջ թիֆթիք արտադրող այծերու սերը ազնուացնելու համար այծեր պիտի գնուին։ Այդ նպատակին համար 15,000 ղրուշի ծախք մը սահմանուած է։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ կարգ մը գաւառակներու մէջ տակաւին թաղապետական բժիշկ չկայ, և նկատելով որ այդ պարագան հանրային առողջապահութեան տեսակէտով աննպաստ է, գրեց բոլոր նահանգները փութով տեղեկագրել թէ ո՛ր գաւառակներու մէջ թաղապետական բժիշկի պէտք կայ։

ՌԷԺԻԻ պաշտօնեաները երբ իրենց պաշտօնին բերմամբ դատաստանի ենթարկուին, ատլիէի դատարաններուն առջեւ պիտի դատուին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ վերատեսչութիւնը Բ. Դուռնէն հրահանգ խնդրեց թէ կիները եթէ իրենց բնակարանի փոխադրութիւնը ժամանակին չիմացնեն, տուգանքէ զերծ ըլլան, ինչպէս անոնց նկատմամբ կ'ըլլայ մարդահամարի միւս գործողութիւններուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ զրկուած օսմ. պատուիրակութիւնը զոր կը կազմեն Թիւրխան փաշա, Ալէքսանդր փաշա Գարաթէոտորի, և կայս. Թիկնապահ Նասըր փաշա այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ.— Երէկ գիշեր ժամ Չուէյսին Սկիւտարի Թապուճըլար թաղը վախճանեալ Գատրի էֆ.ի սեպհական փայտաշէն տունէն հրդեհ ծագելով, թէ՛ այդ տունը և թէ հինգ խանութներ այրեցան։ Հրդեհը մարելու համար հարկ եղաւ երեք խանութներ փլցնել։

—Երէկ գիշեր ժամ չորսուկէսին Պոլսոյ Էթ Եէմէզի կողմը Պայազիտը Ճէտիտ թաղը Սուլթան Չէլէպի փողոցին մէջ Ֆէյզիխանէի գործակատարներէն Բեհզատ պէյի սեպհական փայտաշէն տունէն հրդեհ ծագեցաւ։ Նոյն միջոցին թանձր մշուշ մը տիրելուն պատճառով Պոլսոյ հրդեհի աշտարակը ժամուկէս վերջը իմաց տուաւ, որով կարելի չեղաւ ժամանակին օգնութիւն հասցնել։ Թաղային ջրհանները շատ աշխատեցան և վերջապէս վեց տուներ և ախոռ մը այրելէ ետքը, կարելի եղաւ հրդեհին առաջքը առնել։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը անցեալ դեկտեմբեր 13էն ջնջած է այն դիւրութիւնը, որով երկաթուղիով բերուած և ծովի ճամբով օսմ. նաւահանգիստները ղրկուելիք խողակներու, մետաքսներու և այլն մաքսային գործառնութիւնները, դիւրութեան համար, Սիրքէճիի մաքսատան մէջ կը կատարուէին։ Անկէ ետքը ներքին բերքերու մաքսն ալ ջնջուած էր. հետեւաբար մաքսային գործառնութիւնները պիտի կատարուին մի միայն երկաթուղիով բերուած և օտար երկիրներ տարուելիք ապրանքներուն համար։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ մէջ պատսպարուած որբ աղջիկներէն տասնըհինգը աղջկանց արհեստանոցը պիտի ընդունուին։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Նահանգները հրահանգ ղրկուեցաւ որ մետրապոլիտները երբ բացակայ ըլլան, անոնց փոխանորդները միայն որոշ խնդիրներու խորհրդակցութեանը միջոցին ներկայ գտնուին Իտարէի ժողովներուն մէջ։

—[illegible] Յունաց արական վարժարանը վերաշինելու համար արտօնութիւն տրուեցաւ։

—Կրթական նախարարութիւնը գրեց Յունաց Պատրիարքարանին՝ տեղեկագրել օսմ. երկիրներու բոլոր յունական վարժարաններուն և ուսանողներուն թիւերը՝ նոյն նախարարութեան տարեցոյցին մէջ նշանակելու համար։

ՊԱՍՐԱՅԻ մաքսատան տնօրէն Մուստաֆա էֆ. պաշտօնանկ եղած ըլլալով, անոր յաջորդած է Իզմիրի մաքսատան տնօրէն Րիզա էֆ. անոր ալ յաջորդած է Սագըզի մաքսատան առաջին քարտուղար Նաիլ էֆ.։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ.— Ծովային նախարարութիւնը որոշեց Մախսուսէի վարչութեան համար երեք հարիւր հազար ոսկիի փոխառութիւն մը կնքել՝ Գատըգիւղի ու Հայտար Փաշայի հասոյթներուն մէկ մասը փոխարէն ցոյց տալով։ Այդ գումարով տասնըվեց նոր շոգենաւեր շինել պիտի տրուին Եւրոպայի մէջ։ Վեցը հեռաւոր երթեւեկութիւններու պիտի յատկանան և 1,500 թոնօ տարողութիւն պիտի ունենան։ Վեցը՝ 500 թոնօ՝ մօտակայ նաւահանգիստներուն և միւսներն ալ Գատըգիւղի ու կղզիներու գիծերուն պիտի յատկանան։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ առտու Թաքսիմի առջեւ Թրամուէյի կառք մը գիծէն ելաւ՝ ճամբուն վրայ նորոգութիւն կատարուելուն հետեւանքով։ Եօրկի անուն գործաւոր մը, զգուշանալու համար, երբ մէկ կողմ կը քաշուէր, հակառակ ուղղութեամբ Թըրամուէյի ուրիշ կառք մը եկաւ։ Եօրկի երկու կառքերուն մէջտեղը մնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԿԱՐԵՒՈՐ.— Ամէն ոք կը յիշէ Շըմիզըրի Իւնիվէրսէլ վաճառատան վերջին անգամ կազմակերպած շապիկներու ցուցադրութիւնը, որ հանրութեան զարմացում պատճառեց գիներու չափաւորութեան, ցուցադրուած շապիկներուն այլազանութեանը պատճառաւ։ Բազմաթիւ անձեր օգուտ քաղեցին այս առիթէն և ծախուած ապրանքներուն քանակութիւնը յուսացուածէն շատ աւելի եղաւ. սակայն շատերն չկրցան ալ այս առիթէն օգտուիլ, որովհետեւ ցուցադրութեան վերջանալէն յետոյ միայն վաճառատուն դիմեցին։ Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ այդ վաճառատան տնօրէնութիւնը, գոհացում տալու համար շատ մը խնդրանքներու, որոշած է շապիկներու երկրորդ ցուցադրութիւն մըն ալ կազմակերպելու զոհողութիւնը ընել, միեւնոյն զեղչուած գիներով։ Այս արտակարգ վաճառումը պիտի սկսի Փետրուար 19, Բշ. օրէն և վեց օր միայն պիտի տեւէ։ Թիւրիմացութեան տեղի չտալու համար, այժմէն դիտել կուտանք թէ վեցերորդ օրը անցածին պէս շապիկները նախկին գնով պիտի ծախուին դարձեալ։ 1—6

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Սիւքին մէջ օրուան նորութիւնն է Միս Էրմիտը՝ որ թելի վրայ կը պարէ։ Այս իրիկուն արտաքոյ կարգի ներկայացում բոլորովին նոր ծրագրով մը՝ որ շատ հետաքրքրութիւն պիտի առթէ և շատ ալ պիտի գնահատուի։

Վաղը մաթինէ, միշտ նոր ծրագրով։
Վաղը իրիկուն նորէն ներկայացում։

VIN DE PEPTONE

Յաճախ մայր ըլլալու վիճակին մէջ գտնուող մանկամարդ կիներու երջանկութիւնը կը խանգարուի ստամոքսի ցաւերու պատճառաւ, որոնք յառաջ կը բերեն փսխումներ և կը նուազեցնեն անոնց ուժը. եթէ անոնք գործածեն բուsr sp բէբբոն sp շաբօթօն, որ իր մէջ կը պարունակէ բէքսինի հողմէ մարսուած եզան միսը, իրենց ուժերը պիտի վերստանան և մարսողական խանգարումները պիտի անհետանան։

ԱԳԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կանաւորաց յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, Թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գործեր, տոռնուած և թաւշեայ գործեր, «բէյէյ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սդրեր, քօրնիշներ, գետնի մուշամաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մանճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Յառաջիկայ կիրակի օրը, փետրուար 10, ժամը 2ին, Պարսից դեսպանատան մէջ ձայնական և գործիական նուագահանդէս մը պիտի տրուի մասնակցութեամբ Օր. Զաղիկեանի և նշանաւոր արուեստագէտներու։ Այս նուագահանդէսը, ինչպէս յայտնի է, Պոլսոյ պարսկական վարժարանին աղքատիկ տղոց ի նպաստ կազմակերպուած է, նախագահութեամբ Պարսից դեսպանին։

Ահաւասիկ յայտագիրը.

Ա. մաս

1. Mendelssohn.—Quator à cordes. Par la Société de Musique de Chambre. M.M. Brassin, Yaronsky, Mercenier, Ellinger.
2. I. Massenet.—Romance — Sérénade du Roi de Lahore. Par Mlle E. Zaghikian.
3. Liszt.— a) La Romanesca. b) Rapsodie Hongroise XI. Par M. Hegyei.

Բ. մաս

4. Osborne.—Duo sur «Guillaume Tell». Par M. M. Brassin et Hegyei.
5. Bizet.—Adieux de l'Hôtesse Arab. Par Mlle E. Zaghikian.
6. Tchaïkowsky.— Liszt.— Polonaise. Par M. Hegyei.
7. Haydn. – Quator à cordes. Par la Société de Musique de Chambre. M. M. Brassin, Yaronsky, Mercenier, Ellinger.

Ազգային Լուրեր

Խառն Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենապետութեամբ Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեանի։ — Սըվազի առաջնորդ Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոս իր ծերութիւնը, անձնական տկարութիւնը և բազմամեայ պաշտօնավարութիւնը առարկելով հրաժարական ղրկած էր։ Ժողովը Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոսի ցարդ իր պաշտօնին մէջ մատուցած ծառայութիւնները գնահատելով, չընդունեց անոր հրաժարականը և որոշեց հրաւիրել որ շարունակէ իր պաշտօնը, զոր կրցած է այնչափ օգտակար ընծայել։ Միւս կողմէ Ժողովը նկատելով որ դպրոցական խնդրոյ մասին թեր ու դէմ գրեր հասած են, և անոնց կարգադրութիւնը Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոսի կը պատկանի, որոշեց անոր յանձնարարել կարեւորը տնօրինել այդ մասին։ — Եդեսիոյ գաւառ. վարչութեան խնդրանքին վրայ, Ժողովը որոշեց առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել, և ըստ որում Անանիա վարդապետ հրաժարական մատուցած էր, որոշուեցաւ յանձնարարել որ ընտրողական գործողութեանց կատարումէն վերջ միայն կրնայ իր պաշտօնէն ձեռնթափ ըլլալ։ — Կարին վարդապետ Էլլէքէքճեան Զարաւանճագի առաջնորդ ընտրուած էր։ Ժողովը ստուգելով ընտրութեան օրինաւորութիւնը, հաստատեց անոր պաշտօնը, յանձնարարելով միանգամայն որ առ այժմ վարէ Զմշկածագի առաջնորդական գործերն ալ։ —Բղիի գաւառական վարչութեան խնդրանքին վրայ, որոշուեցաւ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել. առաջնորդական փոխանորդին նախագահութեան ներքեւ կատարուելու պայմանաւ։ — Նոյնպէս Ժողովը որոշեց որ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել Սղերդ և Ռոտոսթօ։ Կրօնական Ժողովոյ պիտի յանձնարարուի պատրաստել անոնց ընտրելեաց ցանկերը։ — Էտիրնէի ժողովներու նոր ընտրութիւնը և հաստատութիւնը Ժողովոյ հաղորդուելով, Ժողովը իր հաւանութիւնը յայտնեց։ —Ակնայ Քաղաքական և Կրօնական Ժողովները ընտրուած և յայտագրուած ըլլալով, հաստատուեցաւ անոնց ընտրութիւնը։ — Ժողովը տեղեկանալով որ Թաթուլ Վրդ. Կրօնական Ժողովոյ թոյլտուութեամբ իր վիճակը ղրկուած է, բաւ համարելով անոր ապաշխարութիւնը, այս մասին իր հաւանութիւնը յայտնեց։ — Ֆէրիգիւղի եկեղեցւոյն նորոգութեան համար Բարձր. Յարութիւն փաշա Տատեանի նախաձեռնութեամբ Յանձնաժողով մը կազմուած և ներկայացուած էր Ժողովոյ, զոր հաստատեց։ Ինչպէս կը յիշուի, այս Յանձնաժողովը որոշած է Ֆէրիգիւղի եկեղեցին նորոգելով հանդերձ, Շիշլիի կամ Նշան-Թաշիի կողմերը նոր եկեղեցի մը շինել, բնակութեանց աւելի մօտ ըլլալու համար։

—Ուսումնական Խորհուրդը իր երէկուան նիստին մէջ նկատողութեան առնելով կիրակնօրեայ դասախօսութեանց մասին Քաղ. Ժողովոյ կողմէ նշանակուած դիտողութիւնները, և նկատելով որ յանձնարարեալ փոփոխութիւնները չեն համապատասխաներ Խորհուրդին առաջադրեալ նպատակին, և արդէն իսկ կատարուած կարգադրութեանց, հարկ համարեց պաշտօնագրով մը յայտնել Քաղ. Վարչութեան թէ՝ երբ կարելի չըլլայ ներկայացուած ծրագրին գործադրութիւնը, պիտի ստիպուի ձեռնթափ ըլլալ իր պաշտօնավարութենէն։

Աւելորդ է ըսել թէ այս մասին Ուսումնական Խորհուրդը չէր կրնար լաւագոյն որոշում մը տալ։

—Թիֆլիսէն կը գրեն թէ Շամախիի թեմին առաջնորդ պիտի նշանակուի Տ. Յովհաննէս եպիսկոպոս Շիրակունի։

—Ծանօթ բարերար Յակոբեան Յովհաննէս էֆէնտի, իր որդւոյն՝ Մարթէն էֆ.ի ամուսնութեան առթիւ, 100 ոսկի արժէքով Լոնտոն կերպաս յանձնարարեր է, որբանոցներու մէջ գտնուող տղոց զգեստ շինելու համար։ Այդ կերպասներու բաշխումը Պատրիարքարանի միջոցաւ պիտի կատարուի։

—Բարիզէն գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ հայ նկարիչ մը, Պ. Թէրլէմէզեան, տեղւոյն գեղարուեստական Ակադեմիային մեծ մրցումին մէջ յաջողեր է première mentionի արժանանալ, ետ ձգելով շատ մը օտար արուեստագէտներ։

—Պէյրութէն գրուած նամակ մը կը գանգատի թէ տեղական թերթի մը մէջ աննպաստ հրատարակութիւններ կ'ըլլան իրենց առաջնորդ Մատթէոս վարդապետին նկատմամբ։ Նամակագիրը, որ նոյն քաղքէն ծանօթ ու յարգուած անձնաւորութիւն մըն է, գովեստով կը խօսի այդ եկեղեցականին վրայ, աւելցնելով թէ անոր պաշտօնավարութիւնը շատ գոհ կը թողու Պէյրութի ազգայինները։

—Թիֆլիսէն կը գրեն.— Դեկտ. 22ին տեղիս դատական պալատում տեղի էր ունենում Տիկին Առաքէլեանի և ուսուցիչ Մերթէլլու յայտնի գործի դատը։ Տիկին Առաքէլեանը մեղադրում էր Մերթէլլուն զրպարտելու համար։ Դատարանը որոշեց Տիկին Առաքէլեանի վճռաբեկ խնդիրքը անհետեւանք թողնել։ Այսպիսով դատարանի վճիռը, որով Տիկին Առաքէլեանը դատապարտւած էր եօթնօրեայ բանտարկման, օրինաւոր համարուեց։

«—Թեմս Ս. Առաջնորդը ներկայումս գտնւում է Բաթումում, այնտեղի նոր եկեղեցու օծման համար։

«—Կիրակի դեկտ. 24ին հանգուցեալ Խորէն եպիսկոպոս Ստեփանէի մահուան քառասնօրեակի առթիւ՝ հոգեհանգիստ կատարուեց վանքի աւագ եկեղեցւում, հանգուցեալի գերեզմանին վրայ։

«—Բագուի նահանգական դատարանի երդուեալ հաւատարմատարների, նրանց օգնականների և մասնաւոր հաւատարմատարների շրջանը որոշեց յարգել հանգուցեալ Գրիգոր Ջանշեանցի յիշատակը, հայ որբերի համար մի որբանոց բանալով։»

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէր խմբագիր,

Պատուարժան թերթիդ 4541 թուակիր և յունուար 24 չորեքշաբթի աւուր ի շարս Կրօն. Ժողովոյ որոշմանց հրատարակուած էր թէ՝ փաստաբան Յովհաննէս էֆէնտի Պարոնիկեան իր ամուսնական դատին նկատմամբ բողոքագիր մը մատուցած ըլլալով Կրօն. Ժողովոյ, Ժողովս անարդար գտաւ ըրած առարկութիւնն և առ ոչինչ համարեց տրուած բողոքագիրը։

Արդ, խնդիրն այս կերպով ներկայացնելով ընթերցողին, բոլորովին սխալ գաղափար մը կուտայ։ Թէպէտ ընտանեկան խնդիր մը հրապարակել շատ դժնդակ փորձութիւն մըն է ինծի համար, բայց ի պաշտպանութիւն իմ և զաւակացս պատուոյն, ստիպուած եմ յայտարարել թէ Կրօն. Ժողովին այս որոշումը ամենեւին առնչութիւն չունի իմ դատիս հիման հետ, քանի որ խնդրոյ նիւթ եղած բողոքագիրս՝ որ 1901 յունուար 4 թուականը կը կրէր, բառին բուն նշանակութեամբ «բրօթէսթօ» մըն էր ընդդէմ հայրապետական հրամանաւ 1899 դեկտ. 11ին կատարուած քննութեան տեղեկագրոյն՝ ոչ առաքման առ որ անկ էր։

Ուստի ներուի ինծ հարցնել թէ խնդրոյն տէրն այսպիսի բողոքագիր մը մատուցանելով Խորհուրդին, անարդար կըլլա՞յ նկատուիլ։

Ահա այս էր իմ Ս. Պատրիարքին վերջին անգամ մատուցած բրօթէսթօս, որով իրաւունք պիտի ունենամ ի հարկին կրկին անգամ բողոքելու ուր որ անկ է, և որ յանձնուած էր Կրօն. Ժողովոյ, որուն մէջ սակայն անարդար կէտ մը չի նըշմարուիր և ոչ իսկ առ ոչինչ համարելու առարկութիւն մը։

Արդ, կը խնդրեմ Տէր, որ ողջամիտ հասարակութեան միտքը բուժելու համար՝ Ձեր Պատ. թերթին մէջ անկիւն մը յատկացնելով՝ բարեհաճիք հրատարակել ներկայս և ընդունիլ, այս առթիւ իմ կանխաւ շնորհակալեացս և մեծարանացս հաւաստին։

Մնամ յարգանօք
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Գ. ՊԱՐՈՆԻԿԵԱՆ

Բերա, 26 յուն. 1901

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 4րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս առտու հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Դասնակին դէմ (Խմբագրական). ՄԷՐՍԷՏԷՍ:— Արհեստագիտական պտոյտ մը Պերլինի ճեմարանական գործարաններուն մէջ. (Նամակ Պէրլինէն). Հ. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ:— Մամուլ-խանին վերջին օրերը. Ռ. ՈՐԲՐՆԵԱՆ:— Թախիծ (Թարգմանութիւն). ԱՌՄԱՆ ՍԻԼՎԷՍԹՐ:— Թլկատինցիին երգասիրութիւնները. ԱՐՏ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ:— Վիքթոր Հիւկօ թագաւորին իր ներքին կեանքին մէջ (Բ. և վերջին մաս). Մ:— Մեր կապիկներ. Օ. Զ–Ս:— «Մասիս»ի Ցուցասերը:—

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինը իջեցուած է, այս նոր շրջանէն սկսեալ, Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ ղրշ. և գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 ռուբլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 13։

ԼՈՅՍ շաբաթաթերթի Զ. տարեշրջանի 30երորդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 50, վեցամսեայ 25 և հատը 1 ղրուշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս Նասիոնալ)

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ

ՀՌՈՄ, 8 փետրուար.— Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, նախարարութիւնը կազմել տալէ առաջ, Երեսփ. Ժողովին բոլոր կուսակցապետներուն հետ պիտի խորհրդակցի։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Պ. Քարբի նախարարութիւնը իր հրաժարականը մատոյց թագաւորին։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.

ՊԷՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը տասնըհինգ օրի չափ Հոմպուրկ պիտի մնայ՝ իր մօրը՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին մօտ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Քուանկ-Սու կայսրը հրամանագիր մը հրատարակեր է, որով տէրութեան բոլոր պաշտօնատարներուն կը պատուիրէ պաշտպանել օտարականները։

—Թայմզ կ'իմանայ թէ Չինու կառավարութիւնը մասնաւոր պաշտօնով Լոնտոն պիտի ղրկէ Շան-Բու-Սիէնը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲԱՐԻԶ.—Նախագահ Քրիւկէր լսեր է որ Պօէրները քանդեր են Տէլակոայի երկաթուղին։

ՀԱՆՔԻ ՄԷՋ ՊԱՅԹՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ.—Մէքսիքայէն կը հեռագրեն թէ Սանանտրայի ածուխի հանքերուն մէջ ահագին պայթում մը տեղի ունեցեր է։ Հարիւր ութսուներեքը հոգի մեռեր են։ Բազմաթիւ վիրաւորեալներ կան։

Այսօր, մինչեւ լրագիրս մամուլ դրուած պահուն, Աժանս տը Քոնսթանթինոբլէն հեռագիր չստացանք։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	10 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	26	11
Ամէնէն վար գին	»	26	08 ½
Ռումէլի Երկթ. զոց.	Ֆր.	111	12
Ամէնէն բարձր գին	»	111	25
Ամէնէն վար գին	»	110	87

ԲԱՑՈՒՄ 27 Յունվ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Ն.	26	10 ½
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	111	12
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քոնթ. ժէնէրալ Օթօմ.		1	04
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		6	10
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» [illegible]		191	—
» պարտաթ.		458	—
Ֆարաֆ Կ. Պոլսոյ		452	—
Թրանսվալ		70	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	22 ½
» » » չէք	»	110	30
Բարիզ » »	Ֆր.	23	88 ½
» » » չէք	»	23	91
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	50
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	76

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Պօլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմէց	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	07
Մէճալիք	»	97	—
ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԲԱՐԻԶ, 8 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		102	30
» » 3 ½ %		102	2)
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	30
) զոց.	»	24	32
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	27	12
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	545	—
Օսմանիէ	»	470	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	50
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Ռէժի	»	316	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %		499	—
Քրէտի Լիոնէ		1106	—
Իտալական Ռանթ	»	95	25
Սպանիական արտաքին	»	72	92
Թրանսվալ	»	70	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	195
Դըբամաքէյ	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	96	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	48	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.	23	75
Օսմանեան Պանքա	11	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	38	—
» Մօնօբօլ	42	—
Պուլկարական 1888	82	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	106	12
Տօմէնիալ	104	—
Թրանսվալ	2	81
Այտըն երկաթուղի	10	—
Փոխառութիւն	25	370

ՎԻԷՆՆԱ, 8 Փետրուար

Չէք Լոնտոնի վրայ	»	240	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	105	—
Օ. Ռէժի	»	242	92

ՊԷՐԼԻՆ, 8 Փետրուար

Ռուպլը	»	216	15
Ռումէլիի երկաթուղի	»	110	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270

ՊՐԻՒՍԷԼ, 8 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	75
Ռումէլիի երկաթուղի	110	50

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԿԻՆՆ ԻԲՐԵՒ ՕՐԻՈՐԴ

Կուսական կեանքի մարմնական ու հոգեկան առողջաբանութիւն
Ինքնակրթութեան համար պատրաստուած
Հեղինակ՝ ՊՐՕՖ. ՀԷՌՄԱՆ ԳԼԷՆՔԷ
Թարգմանեց՝ Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ
Էջ 410

Գերման նշանաւոր բժիշկ-մատենագրին ընտրելագոյն գործերէն մէկն է այս գիրքը, որ այժմ հայերէնի թարգմանուելով կու գայ իր պատուաւոր տեղը բռնել մեր առողջաբանական բարոյական հրատարակութեանց մէջ։ Դեռահաս օրիորդը հոն պիտի գտնէ իր ֆիզիքական ու բարոյական զարգացումը ինքնակըրթութեամբ ձեռք բերելու տարրերը, և ամուրի մնացած տարիքոտ օրիորդն ալ՝ իր կեանքը քաղցրացնելու և ընտանիքի ու ընկերութեան մէջ հաճելի ու յարգելի ըլլալու գաղտնիքը։

ԱՅՍ ԳԻՐՔԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ Է ԱՄԷՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ

Կ'արժէ որ ծնողք՝ գրքիս պարունակութենէն օգտուիլ թելադրեն իրենց աղջիկները։

Կը վաճառուի Կ. Պոլսոյ և գաւառաց ամէն գրավաճառներուն քով, 10 ղրուշի։ Լաթակազմը՝ 15, ոսկեզօծը՝ 20 ղրուշ։

Կեդրոնատեղին է Յ. Մատթէոսեան վաճառատունը. Ֆինճանճըլար, Կ. Պոլիս։

700 1—12

ՄԵԾ ԱՌԻԹ

19 փետր. բշ. օրէն սկսեալ, վեց օրուան համար միայն շապիկներու մեծ ցուցադրութիւն մը կազմակերպուած է

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

Վաճառատան մէջ, որ կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 399

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆ

Գունաւոր և ծալքով շապիկներ առաջնակարգ տեսակէ և փանթէզի	ղշ. 24
Ճերմակ կտաւէ կարանթի	20
» » »	25
» » » ծալքով	29
Գիշերհագուստ ռուսական անեղնագործութեամբ, գոյները կարանթի	23

Ըէֆրանժի ապրանք

Շապիկ, Ֆրանսական կերպաս, բարակ կտաւ, առաջնակարգ տեսակէ 54 ղրշ.ի արժողութեամբ, առանց օձիքի և առանց թեզանիքի	30
Առանց օձիքի, թեզանիքով	32
Ծալքով	34

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՆԽԻԿ ԵՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Նոյեմբեր 1900

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժինք չվճարուած	5,500,000	—
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,407,174	08
» ի մասնաճիւղս	526,202	78
Գանձելի փոխանակագիրք	1,165,075	16
Պետական արժէթուղք	2,311,057	90
Զանազան արժէթուղք	1,385,881	75
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. գանձուն—պարտականք	2,288,461	61
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—պարտականք	3,452,540	29
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառաց	4,273,596	67
Անշարժ և շարժ. գոյք	252,437	62
Զանազանք	122,852	71
	22,688,280	57

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Դրամագլուխ	11,000,000	—
Պանքտոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	970,093	—
Վճարելի փոխանակագիրք	1,558,196	18
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. գանձուն — պահանջողք	1,038,077	65
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—պահանջողք	6,906,116	14
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	10,214	59
Վճարելի շահաբաժինք	739,854	26
Զանազանք	465,728	75
	22,688,280	57

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տոմարաց

Տնօրէն
Ֆ. ՕՊՈՒԱՆՕ

Ընդհ. Տնօրէն
Ռ. ՀԱՄԻԼԹԸՆ ԼԱՆԿ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակից դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առաւաւելեան պայմաններ, Վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԱՆԴԱՄ ԴԻՒԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԵՒ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ պատրաստած դասընթացքը ի դիւրութիւն ուսուցչաց և ուսանողաց շնորհներու թանկալով կը հրատարակենք։ Այս դասագիրքեր գնահատուած եւ վաւերացուած են Կրթական նախարարութենէն և Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Ուսումնական Խորհրդէն։

Տարրական Նախակրթարանաց

Միջին Դասընթացքին համար.—Ա. ՏԱՐԻ

1. Նոր քերական Օսմաներէն լեզուի (3րդ տպ. 40 փր.). 2. Րէհնիւմայի գըրաէթ վէ թէրճէմէ, տպագիր Գ. տպ. 60 փր.). 3. Խութութը Օսմանիյէ. Ա. տետր. (8րդ տպ. 20 փր.)։

Բ. ՏԱՐԻ

4. Րէհնիւմայի գըրաէթ. ընտիր ձեռագիր (60 փր.)։ 5. Րէհնիւմայի գըրաէթ, Բ. Տարի (տպագիր, 2 ղրշ.)։ 6. Ուսուլի իմլա, եախօտ տողերու եազմագ ուսուլը (Բ. տպ. 3 ղրշ.)։ 7. Խութութը Օսմանիյէ Բ. տետր. (8րդ տպ. 20 փր.)։

Բարձրագոյն Դասընթացքի Ա. Տարի

8. Մուխթասար ինշավէսիթէ, ընտիր ձեռագիր Բ. տպ. (3 ղրշ.)։ 9. Միւնթեխապաթիւլ ճէրիտէ-Հաւաքածոյ լրագրական գրուածոց (3 ղրշ.). 10. Համառօտ քերականութիւն Օսմ. լեզուի (2½ ղրշ.)։ 11 Խութութը Օսմանիյէ Գ. տետր (8րդ տպ. 20 փր.)։

Բարձրագոյն Դասընթացքի Բ. Տարի

12, Իլավէլի ինշավէսիթէ, ընտիր ձեռագիր (Բ. տպ. 6 ղրշ.)։ 13 Նիւմունէի էտեպիյաթը Օսմանիյէ վէ մալիւմաթը Ֆէննիյէ (4 ղրշ.)։ 14. Ամէլի վէ նազարի մուխթասար Օսմանլը Սարֆը (3 ղրշ.)։ 15 Խութութը Օսմանիյէ։ Դ. տետր (20 փարա)։

Զանազան գրքեր.—18 Ուսուլի տրէպի (Ամէլի վէ Նազարի) 5 ղրշ.։ 17. Ուսուլ վէ միւնթեխապաթի զէպանի Ֆարիսի 4 ղրշ.։ 18. Թարիխի էտէպիյաթը օսմ. 1 ղրշ.։ 19. Բանալի մուխթասար կիւլիսթանի 3 ղրշ.։ 20. Իլավէլի սարֆի օսմանի նոր տպ. 6 ղրշ. 21. Ընդ. բառարան օսմ.է հայերէն (ընդմամիվ) 8 ղրշ.։

Հասցէ.—Տէրսաատէթ տէ Պապը Ալիտէ Շուրայի Տէվլէթ Պրտայէթ Մէրքէմէսինդէ լիսանը Օսմանի մուալլիմի Պետրոս Զէքի էֆէնտիյէ։ 7—10

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններէ և տոկ՝ 31 Դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումնք, կենսաթոշակ, ելն.
362, 858,50/ ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուրուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԱՐՏ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

AU PRINTEMPS

Օ ԲՐԷՆԹԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 345

Սոյն վաճառատան մէջ ամենաչափաւոր գիներով կը ծախուին Բարիզի ամէնէն գեղեցիկ նորաձեւ ապրանքները, որոնք վերջերս բերուած են Բարիզէն։ Այս անհաւատալի աժանութեան պատճառը սա է որ Օ Բրէնթան վաճառատունը կը գոհանայ պզտիկ շահերով, այնպէս որ իր ապրանքներուն գինը այնքան դիւրագին է որքան իր ապրանքները լաւ տեսակէ են և չեն նմանիր այն ապրանքներուն, որոնք ուրիշ վաճառատուններու մէջ, իրաւ է թէ, աժան գնով կը ծախուին, սակայն իրենց տեսակին ազնուութեան ու ճաշակի մասին շատ հեռու կը մնան մեր ապրանքներէն։ Հետեւաբար Օ Բրէնթան վաճառատան մէջ շատ նպաստաւոր գիներով կը վաճառուին մետաքսեայ ամէնէն գեղեցիկ կերպասները, նոր ձեւեր, վերջին նորաձեւութեամբ բրդեղէններ, fouրիւմցու այլ և այլ տեսակ գեղեցիկ ասուիներ, ազնուագործուած թաւիշէ կամ ասուիէ մանդօներ, ամենավայելուչ ձեւերով, ազնուագործուած fouրիւմներ, ժանեկազարդ մետաքսեայ մի-սօներ ու շրջազգեստներու, մետաքսեայ պլուզներու և փողկապներու համար գեղեցիկ կտորներ։

Վերջերս Բարիզէն բերել տրուած է գեղեցիկ ու վայելուչ գլխարկներու նոր հաւաքածոյ մը, որոնք շատ նպաստաւոր գիներով կը ծախուին։ 19—25

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

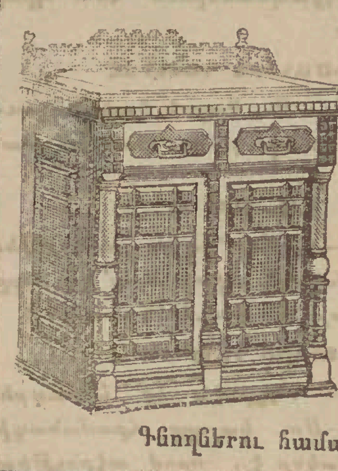

ՆԻՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն

ԳԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Պաղչէ Գաբու,
Համիտիյէ փողոց, Թիւ 7

Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

NEW HOME

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 ին. Զէին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ելն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ՝ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, ամսական փոքր վճարումներով.—(Արկածոյ պայմանները զատ ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շօշափելի, երկաթուղիի, բժշկի այս. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և գործելի մահուան մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպիսով ամբողջ կեանքիս համար ապահովագրուած կըլլայ 10,000 ֆ.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքայէն դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9։

ՑՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Մանօր ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիքքէճի դեղարան Նալբաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիջութեան ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութեան կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիջութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և մրզաւցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անտեղութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարտք տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

661 21—52

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ելն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիրներ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար դրամագլուխ։ Ասկէ զատ թոշակ մը անձնապահութեան, ամուսնութեան և ծառայութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ձեռնարկութեանց համար, ստացած ապահովագրները թէ որոշեալ կամ տարեկան տոկոսով։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խմբուած Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Եգիպտոս, Սերպիա, Սուրբիա)։

Ժ. Գ. ՔԱՍԱՐԵԹՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Դոփոփեան խան, Թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Մառաշէզ խան, Պաղչէ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՋՈՒԹԻՒՆՆ

ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻԶԻՒԱՄՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողները կը խփուան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՔԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ և Պոսթոն գիծ. Թանօթ շոգենաւերը

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	Իպէրիան	3500
Սէսթրիան	10500	Ալպէրըն	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Կօլօմպիան	8000	Ասիրեան	2500
Քէմպրիան	8000	Անտալուսիան	2500
Տէվօնիան	8000	Ալճէշիրըն	2500
Վըրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Գալիֆօրնիան	8700	Մինէօ	900
Վավօնիան	8700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	8700	Լէգօն	800
Ծաւիան	8500		

Այս շոգենաւերը կը ընդունին իրենց ապրանքը փոխադրելու կամ Պոլիսէն մեքենաներով համար իրենց հրահանգները դրկել շոգենաւին մեկնելէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷԴՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ
Նոր շէնք մաքսատան

600

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ին Կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,338 Ֆր
1898ի հասոյթը	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան ճիւղը ի Կ. Պոլիս
Ե. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ
(Ակ Անիւ Մուսաֆիր)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕԴՕՐ ՌԷՊԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐՔ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զոպուխենանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատոկուն ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն։ ցաւով գիտելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ արհեստական ակռաներ, ոսկի, ճաշակաւոր և ըմպացկուն թեքնառական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն քսան տարիէ, ծամմթութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ ծծմբացեցի քերթերու և ամենակատարելագործեալ պաքենաներու միջոցաւ, առանց ցաւի առանձնաշնորհութեամբ։

Ե. Գ. Ջերմեռանդ կերպով երեքն ալ (մինչեւ կէս օր) եւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանօր.—Գոյամ հոգեւոր ժամանակով ԶՈՒՆԻՆՔ ։։ 197

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւաց երթեւեկութիւնք

Կշ. 30 12 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Դշ. 31 13 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10էն միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրիա, Բօրթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Ֆինա)։
» 1 14 Օտէսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ
1 14 Ինէպօլու, Սինոբ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Փօթի ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Ուր. 2 15 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։ 253

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄ ՇՈԳԵՆԱՒԻՑ

Փետր. 12ին Միենդրի, Մարսիլիայէն։
» 18ին Անատոլի, Անատօլ եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 13ին Միենդրի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 19ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ծովային ուղեւորի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Երկրորդ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ։ 516 Թ. ՊԷՅՈՒԼ

ԼՈՒԾՈՂԻՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ ճամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուակիր մը (… Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմընս
Քէչէճեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՄԷՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐՈՒ ՀՐԴԵՀՆԵՐ

Հողերի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ Ա. ՍՈՒՄ ԵՆԻ խան, Բարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հալվէճուլը փողոց,
Օսմ. Նախակրթարան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօվ
Մահմուտ Փաշա, Զարճըլար խան, Թիւ 21

194

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Մէյ-ահեղ երեք-անգամ կը բռնէ Լիվէրփուլ և Աւստրալիս գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլթոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյտանճըգ խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։255

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գիբրօ	895	Հէրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սէրրօ	1735
Արքօսօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սփէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	585	Մուրիլլօ	3419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	3354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էլտօրատօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբէտօ	487
Գալիփսօ	1387	Էրատօ	1341	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	3307	Պալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	3372	Րինալտօ	1663	Ձէմօ	1850
Գիթօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կուիտօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Moroffo շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած և պարպած է։

Uksso շոգենաւը, նաւապետ Ուրտ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

377

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ, Պօրտօյ, Մարսիլիայէն և Միջ. Ծովի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամէսէս	3000	[illegible]	2500
Մէմֆիս	3000	[illegible]	2400
Թէպէս	3000	[illegible]	2350
Քէֆրէնէս	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռաթիպօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրէթ Լիվրբուլ,

Արտօնատէր ՔԱՐԻՆՀ ԽՈՒՍՈՒԽԵԱՆ